SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 20, П'ЯТНИЦЯ, 17 ТРАВНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 20, FRIDAY, MAY 17, 2013 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

У Вашінґтоні відбулися „Українські дні“

Група учасників „Українських днів“ з членами пропаґандивної акції Центрально-Східньоевропейської Коаліції.

ВАШІНҐТОН. – 17-18 квітня у рамках щорічної програми „Українські дні" відбулася зустріч представників української громади Америки з членами Конґресу та Сенату США. Ініціяторами акції, як і в попередні роки, були Українська Національна Інформаційна Служба (УНІС), вашінґтонське бюро Українського Конґресового Комітету Америки (УККА).

Для поширення українських справ та встановлення тісніших стосунків з американським урядом до столиці США прибуло понад 20 активістів української діяспори з Ню-Джерзі, Ню-Йорку, Пенсильванії, Огайо та далекої Каліфорнії. Важливим був той факт, що подія зацікавила людей різних професій та вікових категорій, починаючи від студентів і закінчуючи особами пенсійного віку. І хоча кожен прибув з власними питаннями, проблемами та очікуваннями, працювали всі, як одна цілість.

Програма „Українських днів“ почалася з

(Закінчення на стор. 15)

Жінки з усього світу знайомилися з Україною

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – В Українському Інституті Америки в Ню-Йорку 24 квітня Постійне представництво України в ООН разом з Жіночим клюбом делеґацій в ООН, з підтримкою Союзу Українок Америки, Українського драматичного театру в Ню-Йорку, Українського Інституту Америки влаштувало зустріч членок Жіночого клюбу в ООН – жінок-послів та дружин послів, на якій було показано традиційний національний жіночий одяг різних реґіонів України, звучали українські пісні, були запропоновані українські страви. В окремій залі відбулась виставка живопису дружини Представника України в ООН д-ра Наталі Сергеєвої.

Показ українських строїв в Українському Інституті Америки. (Фото: Левко Хмельковський)

Гостей вітала д-р Н. Сергеєва в буковинському строї. Серед гостей були дружина Генерального секретаря ООН Бан Сун-Тієк, дружина голови Генеральної асамблеї ООН Наташа Єремич, голова Жіночого клюбу, дружина Посла в ООН з Республіки Малі д-р Амалі Даон, президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Олексій, віце-президент Союзу Українок Америки Уляна Зінич та інші.

Зустріч розпочали українським

(Закінчення на стор. 12)

Міністри ЕС схвалили спрощення візового режиму з Україною

КИЇВ. – Рада міністрів Европейського союзу схвалила ратифікацію угоди між Україною та ЕС про спрощення процесу оформлення віз. Про це 13 травня повідомив Посол Уараїни в Европейському союзі Костянтин Єлісеєв на зустрічі з журналістами в українській столиці,

„Буквально кілька хвилин тому ми отримали позитивну новину з Брюселю. Рада міністрів Европейського союзу затвердила ратифікацію посиленої угоди про спрощений порядок видання віз, – сказав К. Єлісеєв. – Я сподіваюся, що з 1 липня цього року ця посилена угода про спрощений порядок видання віз набере чинности".

Посол зазначив, що таким чином громадяни України вже в період літніх відпусток зможуть активно використовувати цей документ.

Як відомо, Верховна Рада ратифікувала цю угоду з Европейським союзом 22 березня. 18 квітня Европарламент ратифікував угоду про спрощення оформлення віз з Україною.

Положеннями угоди розширюються категорії українців, які мають право на спрощене оформлення безплатних і багаторазових віз.

Крім того, вдосконалюється порядок оформлення віз для представників засобів масової інформації; визначаються чіткі терміни дії багаторазових віз; встановлюється можливість термінового оформлення віз (протягом трьох діб) особам, що проживають на значній відстані від місця подання візового клопотання; вводиться безвізовий режим поїздок для українців, які користуються біометричними службовими пашпортами.

Спрощений режим оформлення віз стосуватиметься журналістів і членів технічного персоналу, що супроводжують їх з метою виконання професійних обов'язків; учасників офіційних програм обміну, організованих містами-побратимами та іншими муніципальними одиницями; представників релігійних громад; представників професій, які беруть участь у міжнародних виставках, конференціях, симпозіумах, семінарах або інших подібних заходах, які проводяться на території держав-членів; і т.д.

Також це стосується близьких родичів: одного з подружжя, дітей (у тому числі усиновлених), батьків (у тому числі опікунів), дідусів, бабусь і онуків, які відвідують українців, що мають дозвіл на проживання на території держав-членів або громадян Европейського союзу.

(„Українська правда“)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

9 травня – пам'ять і скорбота

КИЇВ. — Провідник „Народної самооборони", екс-Міністер внутрішніх справ України Юрій Луценко переконаний, що 9 травня може бути лише днем пам'яті і скорботи. Про це 8 травня він написав на своїй сторінці у „Фейсбуці". На думку Ю. Луценка, травень вже звично стає місяцем спланованого розбрату в Україні. „Все логічно – влада розуміє, що може продовжити пограбування народу, лише розділяючи і цькуючи його різні групи, – сказав він – Мої два діди закінчили війну під Райхстаґом. Рідні мого друга Тараса Стецькова воювали в УПА. Так склалися долі наших предків, так вони розуміли свій обов'язок боротьби зі злом за свою землю і свою сім'ю. Протиставляти їх вибір – значить продовжувати війну. Цього від нас і хочуть негідники, які перетворили 9 травня в день Сталіна", – наголосив він і закликав припинити „ці політтанці на кістках жертв двох тоталітарних систем – ґулаґ і Освєнціму. Час скинути бруд брехні імперського аґітпропу, яким забивають голови українців трубадури „совка". Достатньо просто переглянути своєрідний політичний подвиг каналу „Україна" – документальний фільм „1941", і усвідомити, що 9 травня може бути лише днем пам'яті і скорботи. Це, до речі, – рішення ООН", – наголосив Ю. Луценко. *(УНІАН)*

Львів назвав своїх героїв

ЛЬВІВ. — На День міста у Львові нагородили почесними відзнаками, подяками та дипломами заслужених діячів у різних сферах життя. „Львів'янином року" визнано відомого громадського діяча, колекціонера та мецената Івана Гречка, повідомив 11 травня заступник міського голови з гуманітарних питань Василь Косів. „І. Гречко відомий як колекціонер старовинних гуцульських ікон на склі, меценат та громадський діяч, отримав найвищу відзнаку міста „Львів'янин року". У січні І. Гречко безкоштовно передав свою унікальну збірку творів мистецтва, стародруків та інших раритетів Українському Католицькому Університетові, поклавши основи створення у Львові нового музею – скарбниці українського народного, сакрального та професійного мистецтва", – розповів В. Косів. Подяками та дипломами територіяльна громада висловила своє визнання низці інших заслужених співгромадян. Серед них – нагороджена бронзою чемпіонату світу з фехтування Анфіса Почкалова, завідуючий міжлікарняного опікового відділення „Центр термічної травми та пластичної хірургії" Василь Савчин, учитель фізики та астрономії Львівського фізико-математичного ліцею при Львівському національному університеті ім. Івана Франка Ігор Теличина та інші працівники науки, культури, медицини, виробничники, спортсмени. *(„Укрінформ")*

Угода про оновлення ЧФ Росії

СЕВАСТОПІЛЬ. — 12 травня Україна і Росія спільно відсвяткували 230-ту річницю російської Чорноморської фльоти. Незважаючи на важкі переговори про умови модернізації російської Чорноморської фльоти в Криму, кінцеві політичні домовленості задовольнять і Росію, і Україну, заявила у Севастополі голова Ради Федерації Росії Валентина Матвієнко. „Є угода про продовження перебування Чорноморської фльоти Росії в Україні до 2042 року, – сказала В. Матвієнко, яка приїхала до Севастополя на святкування 230-ої річниці. Зрозуміло, що фльота не може залишатися такий тривалий час з старими кораблями та озброєнням. Президент Росії затвердив програму переоснащення Чорноморської фльоти. Це – кораблі, підводні човни, морська авіяція. Тривають переговори. Я впевнена, що в рамках переговорів будуть досягнуті такі домовленості, що задовольнять і Росію, і Україну". В. Матвієнко назвала Чорноморську фльоту „непохитною силою на півдні Росії" та повідомила, що нещодавно зформоване міжфльотське корабельне об'єднання російської фльоти діятиме у Середземному морі на постійній основі. За оцінками експертів, затяжні українсько-російські переговори про технічне переозброєння російської фльоти в Криму покищо залишаються безрезультатними. *(Бі-Бі-Сі)*

Вечір молодих талантів у „Смолоскипі"

Група колишніх і цьогорічних лавреатів Видавництва „Смолоскип".

Микола Третяк

КИЇВ. – 2 квітня у столичному Будинку вчителя відбулося вручення нагород переможцям літературного конкурсу Видавництва „Смолоскип" за 2013 рік. Вели цей теплий почуттями вечір поети Ірина Шувалова та Мирослав Лаюк.

Це було ювілейне, з черги вже 20-те нагородження, тому до участи в ньому запрошено „смолоскипівських" лавреатів минулих років. Перед присутніми виступали як активісти літературних подій (Олена Степаненко, Юлія Стахівська, Павло Коробчук, Богдан-Олег Горобчук, Анна Малігон, Микола Леонович), так і ті автори, котрих не часто можна почути на читаннях (Ніна Кур'ята, Олег Романенко, Оксана Куценко).

До слова також запросили ще молодого поета, але вже члена журі, в минулому так само „смолоскипівського" лавреата Олега Коцарева. Зокрема він сказав: „Здається, цього року поезія була сильніша від прози – до нас надійшло дуже багато вартісних рукописів, на всіх навіть нагород не вистачило б. Також у мене таке враження, що найсильніше показали себе літератори з Центральної України – тоді як минулого року переважали автори з західніх областей".

Лавреатів оголошували „з кінця" задля своєрідної інтриґи. Журі не присудило нагород, проте назвало вельми перспективною поезію Томаса Деяка, Галини Калинської-Корчук, Христини Котерлін, Тані-Марії Литвинюк, Наталії Полянчук, Ярослава Склабінського, Катерини Танчак, Андрія Шийчука, Дмитра Штофеля, та прозу Галини Гуляйгородської, Сергія Демчука, Мар'яни Маринченко, Лідії Міщенко.

Заохочувальні нагороди одержали Лесик Панасюк (Житомир), Сергій Шкабара (Вінниця) та прозаїки Христина Кузнєцова (Львів), Володимир Шелухін (Суми), Марина Єщенко (Полтава), Олександра Саковська (Київ).

Третя нагорода в номінації „Поезія" дісталася Ользі Єрмак з Києва, котра пише під псевдонімом „Мідна", Оксані Гаджій з Житомира, Ніці Новіковій з Полтави, Ірині Загладько з Луцька, Євгенії Любій з Полтави, Романові Романюкові з Волині.

У номінації „Проза" були відзначені Андрій Тужиков з Чернівців, Марія Хімич (яка стала, таким чином, переможницею в двох номінаціях) і Любов Базь з Києва.

Першу нагороду не присуджували, а тому головні лаври одержали ті, хто посіли другі місця. Нижче – коротенько про них.

Олена Герасим'юк народилася 1991 року в Києві, тепер навчається у Київському Національному університеті ім. Тараса Шевченка. Брала участь у літературних фестивалях „Гоголівка", „Молода республіка поетів", „Трипільське коло" та інших. Перший лавреат нагороди пам'яті Леоніда Кисельова і літературної нагороди ім. Олеся Гончара (за збірку поезій „Глухота").

Заза Пауалішвілі народився в 1984 році у Києві. Закінчив Академію водного транспорту ім. Гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, а також університет ім. Михайла Драгоманова (історія та суспільствознавство). Учасник літературних фестивалів, поетичних антологій „32 за Фаренгайтом" та „М'якуш".

М. Хімич народилася у 1985 році в Бердичеві. Закінчила Житомирський національний університет ім. Івана Франка. Автор книжки „Півні-Ч". Нагороджена за збірку поезій „Білі шкарпеточки".

Під час вручення нагород Видавництво „Смолоскип" оголосило намір за результатами конкурсу 2013 року видати антологію молодої жіночої поезії та прози.

Храм Покрови під загрозою

Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – Вже два роки не припиняється загроза існуванню Храму Покрови Пресвятої Богородиці Української Автокефальної Православної Церкви, що розмістився у приміщенні колишнього кінотеатру „Зірка".

Це приміщення у 1995 році рішенням міської ради було передане у безоплатне користування громаді на 49 років. У храмі є твори відомих мистців Данила Нарбута, Миколи Теліженка, Івана Фізера, Івана Лавріненка та інших.

Міська рада постановила брати з громади щомісячну орендну плату у розмірі 3,200 грн., що ґ для неї непосильною сумою. І це у той час, коли за понад 2 гектари землі у парку церква Московського патріярхату сплачує 1 грн. на рік. Чи це не є досить дивним підходом до Української Церкви?

Парафіянами храму є люди переважно похилого віку, ветерани ОУН і УПА та патріотично налаштоване населення міста. Примусове виселення громади на вулицю за несплату оренди відбувається вперше за часи незалежности України.

Настоятель храму, митрофорний протоєрей о. Назарій Кучерявий. (Фото: Олександер Костирко)

НА ТЕМИ ДНЯ

Триває політична розправа над міськими головами

Левко Хмельковський

24 квітня у Черкасах був усунутий з посади міського голови Сергій Одарич, який протистояв махінаціям місцевих „реґіоналів“ на чолі з головою обласної адміністрації Сергієм Тулубом. Це вже не перший випадок виступу Партії Реґіонів проти міського самоврядування. Подібні усунення посадників сталися останнім часом у Києві, Чернівцях, Херсоні, Миколаєві, Ялті та інших містах.

Політолог Віталій Червоненко в Інтернет-порталі „Главком“ дослідив розвиток подій у Черкасах. Конфлікт С. Одарича і С. Тулуба почався перед виборами Верховної Ради, коли у Черкасах за мандат змагалися Микола Булатецький від опозиції і управитель хемічного підпримства „Азот“ Валентина Жуковська – від влади. С. Одарич спершу допомагав В. Жуковській в проведенні виборчої кампанії, даючи поради, котрі не виконувалися. Також „реґіонали“ хотіли, щоб на виборах С. Одарич конкурував з представником „Батьківщини“ М. Булатецьким, мав забрати у нього голоси, а В. Жуковська виграла б вибори до Верховної Ради. С. Одарич відмовився від такої оборудки.

Напередодні виборів було ясно, що В. Жуковська програє. Терміново увечорі, в суботу, перед днем голосування, в Черкаси примчав голова Адміністрації Президента Сергій Льовочкін і зажадав „забезпечити“ перемогу В. Жуковської. С. Одарич категорично відмовився, пояснивши, що крадіжка голосів – це злочин.

Коли почалося голосування, В. Жуковська ще декілька разів зверталася до С. Одарича з проханням забезпечити її перемогу. Він відмовив. В. Жуковська програла, опозиціонер М. Булатецький отримав на 10 тис. голосів більше, але Центральна виборча комісія не встановила результату.

В цьому була головна причина конфлікту С. Одарича з С. Льовочкіним і В. Жуковською. Це надихнуло С. Тулуба позбавити посади неслухняного міського голову. Його звинуватили також у тому, що в міський бюджет заклали 30 млн. грн. для придбання нових тролейбусів, які на вулиці не вийшли. Насправді „реґіонали“ готували вихід тролейбусів як подарунок місту від В. Жуковської до дня виборів, хоча це було вигадкою. Кілька тролейбусів без внутрішнього начиння вони встигли поставити за два дні до виборів в центрі міста.

На виборах посадника міста 2010 року С. Одарич жорстко боровся з С. Тулубом і переміг його кандидата Євгена Влізла. Це теж не забули.

С. Одарич не виконав ряд інших розпоряджень реґіонального керівника області С. Тулуба, який вимагав заборонити опозиційним партіям проводити віча, звертатися в суди, передати йому в обласну власність міські комунальні підприємства „Теплокомуненерґо“ і водоканал. С. Одарича пробували звинуватити у розгоні акцій протесту проти влади, тоді як такі дії проводила міліція, підпорядкована С. Тулубові і міністрові внутрішніх справ у Києві.

25 квітня С. Одарич побачив в міській раді 20 молодиків в чорних одностроях представників приватної охоронної фірми, які прибули „захистити“ кабінет посадника від С. Одарича. Сам С. Одарич оскаржив в суді своє звільнення.

Заступник голови Черкаської обласної організації Комітету виборців України Юрій Сас сказав на Радіо „Свобода“: „Те, що відбулося, хоча і забирає адміністративні важелі в Сергія Одарича, але додає йому політичних балів. Він зараз виступає чітко в ролі політика, якого влада, а він чітко називає замовників – „губернатора“ Тулуба й інших, відсторонила, не допуская. Усе це виглядає дуже брутально. Це все має непереконливий вигляд очима громадськости“.

30 квітня черкаський телеканал „Вікка-новини“ повідомив: „На захист місцевого самоврядування Сергій Одарич узявся формувати в Черкасах осередки спротиву. Про це він розповів на своїй прес-конференції. Він і його команда збираються відстоювати свою правоту в судах, формують команду адвокатів, щоб вони раз і назавжди поставили крапку в цих питаннях. Щоб в інших містах не виникало спокуси політичної розправи над міськими головами“.

Економіка України виказує неґативну тенденцію

ЛОНДОН. – 10 травня Европейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) оприлюднив свій реґіональний огляд, у якому стверджено, що за підсумками 2013 року Внутрішній валовий продукт (ВВП) України може скоротитися на 0,5 відс. Ця нова оцінка стала найбільш песимістичною з усіх прогнозів міжнародних експертів.

Досі найбільші сумніви в Україні висловлював Міжнародний валютний фонд, який очікував нульового зростання економіки. Позитивний прогноз залишився лише у Світового банку: його експерти розраховують за підсумками року на 1-відсоткове зростання ВВП.

Минулий рік Україна завершила мінімальним зростанням – на 0,2 відс.

Згідно зі звітом ЄБРР, погіршення українського прогнозу корелюється з загальним переглядом прогнозу розвитку країн реґіону з 3 відс. до 2,1 відс.. Це викликане як відсутністю зростання в еврозоні, так і вповільненням економіки Росії (прогноз погіршено з 3,5 відс. до 1,8 відс.).

За розрахунками банку, гальмування ВВП Европейського союзу на 1 відс. погіршує ВВП України на 3 відс., а спад ВВП Росії на 1 відс. викликає таке ж зниження в Україні.

При цьому у всіх країнах Східної Европи, Кавказу й Середньої Азії буде економічне зростання. Спад очікується в деяких державах ЕС, наприклад. у Словенії (-2,5 відс.) та Угорщині (-0,8 відс.).

Сама корекція прогнозу була різкою – одразу на 1,5 відсоткові пункти (в.п.). Більшої корекції (-2 в.п.) зазнав лише прогноз для Грузії – до 3 відс.

„Українська економіка падає вже третій квартал поспіль. Навіть для досягнення за підсумками року нульового зростання економіки необхідно вже зараз показувати позитивні результати, чого не спостерігається“, – сказавв старший радник представництва ЄБРР в Україні Антон Усов.

За підсумками I кварталу ВВП України впав на 1,3 відс. У звіті зазначається, що в українській економіці, як і раніше, спостерігається значний зовнішній торговельний дефіцит, який „може зумовити необхідність девальвації“.

Однак, у 2014 році в ЄБРР очікують хоч і повільного, але зростання української економіки на 2,5 відс. на тлі збільшення ВВП реґіону на 3,1 відс.. Настільки ж низькі темпи економічного зростання очікуються в Білорусі, а в інших країнах Східної Европи вони будуть вищі.

„На жаль, торік через вибори Україна призупинила реалізацію реформ, і це не дозволить розраховувати на високі темпи економічного зростання. Однак, нинішній прогноз все ж таки базується на очікуваннях, що цього року реформи будуть поновлені, як обіцяють в уряді“, - зазначив А. Усов.

(„Українська правда“)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Г. Герман – за правдиву історію

КИЇВ. — В Україні має бути таке Міністерство освіти, яке б сприяло отриманню дітьми не спотвореної історії, вважає заступник голови Комітету Верховної Ради з питань прав людини Ганна Герман. „Так, я багато говорила про Міністерство освіти в різні часи. Завжди казала чесно і відкрито. І мені залишається лише сказати, що я вірю, що в Україні буде Міністерство освіти, яке буде сприяти тому, щоб діти отримували історію не спотворену, щоб діти знали об’єктивно, що відбувалося на просторах нашої колишньої Батьківщини – СРСР, України зокрема“, – заявила нардеп. За словами Г. Герман, провести реформи у відомстві їй заважає нестача повноважень. „І лише це“, – підкреслила депутат. Напередодні Міністер освіти і науки Дмитро Табачник заявив, що йому вдалося повернути правду про війну в шкільні книги. Проте, серед істориків багато тих, хто вважає, що замість української історії міністер освіти повернув радянську. *(„Кореспондент“)*

Київ нехтує вимогу ЕС

КИЇВ. — Українська влада не звільнятиме Юлію Тимошенко на вимогу Европейського союзу (ЕС) до кінця травня, заявив Міністер закордонних справ України Леонід Кожара 13 травня. Він наголосив, що рішення українського суду було остаточним, і влада не може втручатися у „верховенство права“. „Вона (Ю. Тимошенко) завдала великих збитків нашій економіці і переступила закон, – запевнив керівник Міністерства закордонних справ. – Ми визнаємо, що справа Ю. Тимошенко є проблемою у наших відносинах з ЕС, але ми глибоко переконані, що одна справа не повинна занапастити наші взаємини“, – сказав Л. Кожара. Міністер наголосив, що через газову угоду Ю. Тимошенко від 2009 року Україна щороку переплачує Росії за газ 6 млрд. дол. Л. Кожара заявив, що в рамках укладання угоди про вільну торгівлю Україна проводила широкі реформи для поліпшення судових органів і міліції. *(„Газета по-українськи“)*

В Україні відзначили „День матері“

КИЇВ. — Вперше свято „День матері“ встановлене Конґресом США ще 8 травня 1914 року. Після першої Світової війни його почали відзначати у Швеції, Норвегії, Данії, Німеччині, Чехословаччині. До речі, з XVII по XIX ст. у Великій Британії відзначалася так звана „Материнська неділя“ – у четверту неділю Великого посту. У США „День матері“ вперше привселюдно був підтриманий відомою американською пацифісткою Джулією Ворд Гов у 1872 році. „День матері“, за версією Дж. Ворд, – день єдности матерів у боротьбі за мир в усьому світі. Проте її концепція не знайшла широкої підтримки ні в США, ні в інших країнах. В Україні, починаючи з 2000 року, „День матері“ офіційно відзначається щорічно у другу неділю травня. Нинішнього року свято припало на 12 травня. *(„Укрінформ“)*

Уряд підвищує стипендії для відмінників

КИЇВ. — Кабінет Міністрів вирішив підвищити стипендії для відмінників навчання. Відповідну постанову „Про внесення змін до Порядку призначення і виплати стипендій“ прийнято на засіданні Кабінету міністрів 13 травня, повідомляє урядовий портал. „Документ прийнято на виконання відповідного доручення Президента України, його проєкт було погоджено з представниками студентського самоврядування та ректорами. Метою є збільшення розмірів академічних стипендій для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються на „відмінно“, а також для студентів, яким призначені іменні та персональні академічні стипендії навчальних закладів“, – йдеться у повідомленні. Відповідно до постанови, збільшуються розміри підвищення стипендій для студентів І-ІІ рівня акредитації, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціяліста або бакалавра: з 50 до 70 грн. Також буде збільшено підвищення стипендії для майбутніх бакалаврів, спеціялістів і магістрів ІІІ-IV рівня акредитації: з 85 до 120 грн. Постанова набуває чинности з 1 січня 2014 року. *(„Укрінформ“)*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама мав зустріч з Д. Камероном

ВАШІНҐТОН. — В ході зустрічі у Вашінґтоні Президент Барак Обама і Прем'єр-міністер Великобританії Дейвид Камерон зосередили увагу на становищі в Сирії. Д. Камерон відвідав Вашінґтон після розмов 10 травня з Президентом Росії Володимиром Путіним на тему політичних змін з метою покладення краю збройному конфліктові в Сирії. США і Росія хочуть влаштувати міжнародну конференцію в Женеві, щоб чинити тиск на Президента Сирії Башара аль-Асада і повстанців, які хочуть усунути його від влади, для мирного вреґулювання. Представники Білого Дому кажуть, що Б. Обама і Д. Камерон обговорили також заплановані на наступний місяць наради Великої вісімки в Північній Ірляндії, питання торгівлі та боротьби з тероризмом. 13 травня прем'єр-міністер Д. Камерон мав зустріч з представниками Федерального бюра розслідувань і відвідав Бостон, щоб довідатись, чого Великобританія може навчитися з досвіду США у відповідь на бомбові вибухи, скеровані проти учасників і спостерігачів маратону в Бостоні. *(„Голос Америки")*

Знайшли гроші на меморіял Голодомору

ВАШІНҐТОН. — Влітку у столиці США розпочнеться спорудження меморіялу пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Про це 10 травня заявила депутат від Партії Реґіонів Ганна Герман. „Ми переглянули ті проєкти, і той основний проєкт, який переміг – чудовий проєкт, один з найкращих проєктів меморіялів у світі. Коли я повернулася до Києва, то поінформувала Президента України: якщо Україна не приступить до будівництва пам'ятника до осени, вона втратить цю можливість", – заявила Г. Герман. За її словами, Президент Віктор Янукович зробив все, щоб знайти потрібні гроші, оскільки бюджет вже зформований: „Це 2 мілн. дол. І дуже велику активність у допомозі цій справі проявив Сергій Льовочкін". Г. Герман наголосила, що 4 червня має намір їхати до США і, в тому числі, опікуватиметься початком спорудження меморіялу. Вона також зазначила, що ініціювання будівництва меморіялу відбулося ще за президентства Віктора Ющенка. *(„Українська правда")*

ФСБ каже про затримання аґента ЦРУ

МОСКВА. — Федеральна служба безпеки (ФСБ) Росії 14 травня повідомила про затримання в Москві співробітника Центрального розвідувального управління (ЦРУ) Фоґля Раяна Крістофера, який працював у політичному відділі американського посольства в російській столиці. „При ньому були виявлені спеціяльні технічні засоби, письмові інструкції для російського громадянина, якого він вербував, велика сума грошей і засоби зміни зовнішности". Представник Посольства США в бесіді з кореспондентом Російської служби Бі-Бі-Сі Стівом Розенберґом відмовився коментувати цю інформацію. За словами співробітників ФСБ, Р. К. Фоґл переданий в американську дипломатичну місію незабаром після затримання. Як наголошується в повідомленні, американські спецслужби останнім часом „реґулярно намагаються завербувати співробітників російських правоохоронних органів". *(Бі-Бі-Сі)*

Радянський міт про Перемогу – це не факти

ВАШІНҐТОН. — Правда про Другу світову війну затьмарена створеним владою СРСР мітом про „Велику Перемогу". Таку думку 11 травня в інтерв'ю „Голосові Америки" висловив історик Владислав Гриневич. „Сталінський та гітлерівський режими – жахливі, тоталітарні, які знищили величезну кількість людей у власних країнах – однаково відповідальні за розв'язування Другої світової війни", – заявив історик. На думку В. Гриневича, Сталін мав би сидіти поруч з нацистськими військовими злочинцями під час Нюрнберзького трибуналу. „На жаль, і сьогодні у нашій країні ми продовжуємо повторювати радянський міт, – відзначив історик. На думку В. Гриневича, суспільству варто відмовитись від героїзації перемоги і почати говорити про злочини радянського режиму, який спровокував війну. В. Гриневич нещодавно видав книжку-дослідження, присвячене подіям Другої світової війни „Неприборкане різноголосся". *(„Голос Америки")*

На запрошення УККА О. Доній відвідав США

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – В Крайовій канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) 9 травня відбулась зустріч представників громади з одним з найвідоміших опозиційних політиків Олесем Донієм і головою виконавчої ради Всеукраїнського комітету захисту української мови Іваном Лозовим, яких УККА запросив до США для зустрічей з американськими урядовцями та громадою Ню-Йорку, Чикаґо і Парми.

Зустріч в Ню-Йорку провадила президент УККА Тамара Олексій, яка представила О. Донія і розповіла про нього.

О. Доній – голова підкомітету Верховної Ради з питань державної політики у сфері розвитку та використання мов Комітету з питань культури і духовности, президент Центру досліджень політичних цінностей, народився 13 серпня 1969 року в Києві. Закінчив Київський університет ім. Тараса Шевченка, історик. Він один з провідників і організаторів студентського руху України у 1980-1990-их роках та ініціятор створення Української студентської спілки. У жовтні 1990 року очолив широкомаштабну акцію протесту (студентське голодування), що призвела до відставки уряду. Взимку 1991 року був заарештований, через протести багатьох громадських організацій кримінальну справу було припинено. О. Доній був членом Центрального проводу Народного Руху України. Очолював партію „Молода Україна", раду директорів Міжнародного благодійного фонду „Смолоскип", редколеґію альманаху „Молода нація", часопис „Молода Україна", Центр екстремальної політики. Автор книг „Студентська революція на ґраніті", „Покоління оксамитової революції", „Спроба бунту".

Темою виступу О. Донія була роля української мови в мобілізації демократичної опозиції в Україні, але він розпочав з розповіді про стан справ в Україні, зокрема у Верховній Раді. О. Доній впродовж трьох років провадив Центр досліджень політичних цінностей, даючи щодня по 20-25 коментарів для засобів масової інформації. На його думку, проблема України полягає у тому, що її національно-демократичні провідники у перші роки незалежности були переважно ідеалістами-романтиками, тоді як прагматичні діячі Комуністичної партії, комсомолу, КҐБ, з залученням кримінального світу, захопили фінансові та виробничі ресурси, миттєво стали мільйонерами і взяли курс на максимальне зубожіння населення. Перебуваючи в злиднях, українці радіють крихтам з столу олігархів, продають голоси на виборах, не можуть підтримувати патріотичні громадські рухи та організації. Виборці живуть лише турботами про виживання родин, шириться відчай і пияцтво.

За таких умов до фракцій у Верховній Раді увійшли депутати, далекі від національно-демократичних рухів, випадкові у політиці, слухняні щодо своїх заможних зверхників і спрагнені швидкої наживи. Незмірно поширилися „кнопкодави" – які голосують чужими картками і продають своє право на вільне волевиявлення. О. Доній першим виступив проти цієї практики. Йому пропонували продати свій голос за 10 млн. дол., були й інші пропозиції, але депутат не поступився своїми засадами. Зрада своїх фракцій за гроші триває у Верховній Раді.

На політичне становище вплинула й та обставина, що з ряду причин відійшли свідомі й віддані ідеї національно-демократичні провідники, а жоден з президентів України ніколи не брав особистої участи у національно-визвольних рухах. Леонід Кравчук і Леонід Кучма протистояли їм як функціонери Комуністичної партії, Віктор Ющенко, як також і Юлія Тимошенко, яку О. Доній вважає безумовно жертвою політичних репресій, з'явилися у політиці з комерційних структур в пізніші роки.

Сучасна влада прагне утримати населення в ізоляції від зовнішнього світу, в злиднях, щоб зберегти режим Віктора Януковича, а потім його сина Олександра принаймні на 20 років. Для цього вони готують відповідні антиконституційні заходи. В. Янукович може навіть випустити з в'язниці Юлію Тимошенко, якщо відчує потребу за її участи відтягнути частину електорату від Віталія Кличка, котрий набирає усе більшої довіри у виборців, сказав О. Доній.

В Україні тепер панують корупція, чвари, злочинність, і повсюдне розчарування населення діє руйнівно і вимагає подолання.

О. Доній бачить порятунок у єднанні опозиційних сил і очищенні опозиції від різного намулу і аґентури. Сам він є незалежним, позафракційним депутатом, що дає йому певну перевагу у Верховній Раді: він не має обов'язку коритися наказам провідників фракцій. Саме його незалежність стала умовою перемоги на виборах у Прикарпатті (Коломия і Городенка), де люди побачили у ньому не маґната з щедрими дарами, а борця за справедливу Україну.

О. Доній сказав, що за 25 років своєї політичної діяльности він не бачив стільки брехні, як під час виборів з боку своїх конкурентів. Але О. Донієві допомагали словом і ділом патріоти з усієї України, а Левко Лук'яненко, Дмитро Павличко, Вахтанг Кіпіані, Іван Малкович, Марія Бурмака, Тарас Чубай та інші відомі особи особисто брали участь у його кампанії.

Інакше розцінили появу О. Донія у Вер-

(Закінчення на стор. 9)

Президент УККА Тамара Олексій з гостями з Києва Олесем Донієм (зліва) та Іваном Лозовим. (Фото: Левко Хмельковський)

60-річчя Квітки Цісик відзначили в Україні

Оксана Челепіс

ЛЬВІВ. – 4 квітня американській співачці українського походження Квітці Цісик виповнилося б 60 років. Пісні у її виконанні знали і любили у Львові, Тернополі, Івано-Франківську. Платівка з українськими піснями завдяки відомому бандуристові Вікторові Мішалову потрапила в Україну і викликала велике зацікавлення.

Українсько-американський проєкт „Незабутня Квітка" започаткував продюсер, музикант і шанувальник її таланту Алекс Гутмахер ще у 2007 році на американському континенті. Перші імпрези відбулися у Ню-Йорку, містах Ню-Джерзі, Філядельфії, пізніше в в Україні – в Києві, Львові, Івано-Франківську, Одесі, Южному.

У Львові з'явилася вулиця К. Цісик, музей у школі ч. 54, зірка К. Цісик на небосхилі, меморіяльна таблиця на вулиці Глибокій, на будинку, де мешкала її родина, відбувся Міжнародний конкурс українського романсу ім. К. Цісик, у якому брали участь виконавці з дев'яти країн. Усі ці події відбулися за підтримки Української Американської Координаційної Ради і мали потужний розголос.

Цього року 12 березня у Львівській опері відбулися два концерти до 60-річчя співачки з участю Ніни Матвієнко, Антоніни Матвієнко, Оксани Мухи, Володимира Кудовби, „Пікардійської терції", Павла Табакова. Організатором і продюсером став Роман Грицевич, голова громадської організації „Незабутня Квітка". З нагоди ювілею співачки у Львові, поблизу музею К. Цісик, Р. Грицевич заініціював створення „Співочої вулиці" та встановлення пам'ятника співачці.

Особливого акценту концерт у Львівській опері набув завдяки присутності та виступу А. Гутмахера, котрий є справді рушієм цієї потужної міжнародної програми. 4 квітня телеканал „Інтер" провів допрем'єрний показ документального проєкту власного виробництва „Квітка. Голос у єдиному екземплярі", а 5 квітня відбулася прем'єра фільму на телебаченні.

Концерти у Львівській опері були благодійними, і гроші від продажу квитків вже переказані Львівському онкологічному центрові.

9 квітня у Львівській обласній філармонії на честь 60-річчя К. Цісик відбувся вечір української пісні. Під час концерту прозвучали твори українських авторів у виконанні співаків О. Мухи, Наталі Марківської, Володимира Окілка, а також академічного інструментального ансамблю „Високий замок", тріо „Крайня хата", квартету бандуристок „Львів'янки" та академічної камерної оркестри „Віртуози Львова" під диригуванням Мирона Юсиповича.

Показ фільму „Квітка. Голос у єдиному екземплярі" (автори сценарію Леся Вакулюк та Наталя Ковальова, режисер Софія Чемерис, оператор Герман Федоренко) відбувся також у Києві, Львові, Тернополі, Івано-Франківську, Одесі, Луганську, Чернівцях. Організовувати перегляд допомагали пластуни, поширюючи через соціяльні мережі інформацію. У Львові перед початком показу пластунки з куреня ім. К. Цісик заспівали її пісні. У фільмі подано єдине відеоінтерв'ю К. Цісик українською мовою, яке у свій час записав генеральний директор національної симфонічної оркестри України Олександер Горностай.

До збереження спадщини К. Цісик доклали зусиль в Ню-Иорку Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" (президент Богдан Курчак), кафе „Веселка" крамниця Бачинського, „East Village Restaurant", Олександер Дармохвал, Заслужена артистка України Людмила Фесенко, Світлана та Василь Махни, Валерій Жмуд, Давид Степановський, д-р Ігор-Даніель Брановaн та інші.

Минуло 15 років, як не стало К. Цісик. Вона залишила лише два альбоми з українськими піснями, але її талант, професійність і наполеглива праця зумовили її популярність.

В пам'ять про К. Цісик організовано збір дотацій для придбання пересувного медичного апарата для ранньої діяґностики тяжкого захворювання – раку молочної залози, від якого пішла з життя співачка. Реквізити Львівського онкологічного центру подано у фільмі.

Учасники та організатори вечора (зліва): Володимир Кудовба, Алекс Ґутмахер, Ніна Матвієнко, Роман Грицевич, Антоніна Матвієнко, Павло Табаков, Оксана Муха. (Фото: Богдан Кучерявий)

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань. В електронних листах просимо вказувати поштову адресу і телефон автора.

Редакція

АМЕРИКА І СВІТ

Над усім Ню-Йорком – „Вежа Свободи"

НЮ-ЙОРК. — Висота хмаросяга „Вежі Свободи" в Ню-Йорку, що будується на місці зруйнованих 11 вересня 2001 року веж-близнюків Всесвітнього торгового центру, досягла запроєктованої висоти 540 метрів, або 1,776 футів. Будівля після встановлення 124-метрового стального шпиля стала найвищою в Західній півкулі. Губернатор штату Ню-Йорк Ендрю Квомо назвав встановлення шпиля пам'ятним моментом для міста і штату. Цифра 1,776 футів символічно означає рік підписання Деклярації незалежности США. Ця будівля стане центром композиції з декількох високих будинків, які будуть утворювати меморіяльний комплекс на місці веж-близнюків. Він включатиме також музей, присвячений пам'яті жертв терактів 11 вересня 2001 року. Після закінчення будівництва в хмаросязі будуть розміщуватися 241 тис. квадратних метрів бюрових приміщень, а також оглядові майданчики. Сам шпиль служитиме телекомунікаційною антеною. *(„Укрінформ")*

Папа канонізував 800 християн

ВАТИКАН. — Папа Франціск на церемонії у Ватикані канонізував 800 жертв різанини, вчиненої в 1480 році вояками Отоманської імперії. У південноіталійському місті Отранто турки відрубали їм голови за те, що вони відмовилися прийняти іслям. Імена цих людей невідомі, за винятком лише одного чоловіка – Антоніо Примальдо. За два місяці на престолі Папа Франціск проголосив більше святих, ніж будь-хто з його попередників. Серед канонізованих 12 травня є дві черниці з Латинської Америки – Лавра Монтоя з Колюмбії та Марія Ґвадалупе Ґарсія Завала з Мехіко, які померли в XX ст. У проповіді Папи Франціска, яку він виголосив перед десятками тисяч вірян на площі св. Петра, не було й натяку на якісь антиіслямські настрої. Добро на їхню канонізацію дав ще попередній Папа Бенедикт, тоді як новий понтифік продовжує процес вшанування нової ґенерації мучеників – як сучасних, так і історичних. У травні також мають беатифікувати італійського священика, о. Джузепе Пуґлісі, який загинув 20 років тому від рук сицилійської мафії. Беатифікація – це останній крок на шляху до визнання святим. *(Бі-Бі-Сі)*

Проєкт угоди ЕС з Україною

СТРАСБУРҐ, Франція. — Европейська комісія схвалила проєкт рішення Ради Евросоюзу (ЕС) про підписання угоди про асоціяцію з Україною. Про це 15 травня повідомили в прес-службі Еврокомісії. „Не передбачаючи майбутнє політичне рішення щодо підписання, Европейська комісія схвалила пропозиції Ради ЕС щодо підписання, тимчасового застосування й укладення угоди про асоціяцію „Україна-ЕС", яке буде передано Раді ЕС для подальших процедур", – йдеться в повідомленні. Це рішення ЕС допомагає здійснити кроки для технічного підготування до можливого підписання угоди про асоціяцію, включно з глибокою та всеосяжною зоною вільної торгівлі, до зустрічі Східнього партнерства у Вільнюсі. ЕС наголошує, що угоду буде підписано лише тоді, коли Україна виконає необхідні політичні умови. „Зараз лише українська влада має вирішити, що залишаються проблеми для того, щоб підписати Угоду", – наголошується в заяві комісії. „Теперішнє прийняття двох пропозицій для рішення Ради технічно дозволяє ЕС просуватися вперед з необхідними підготовчими заходами, не передбачаючи наразі жодного рішення: підписання Угоди надалі залежить від рішучих дій і відчутного проґресу української влади, позначених у грудневих висновках Ради, і його оцінюватимуть держави-члени до зустрічі у Вільнюсі наприкінці цього року", – повідомляє Еврокомісія. Україна і ЕС розпочали переговори про нову угоду у 2007 році. Наприкінці березня 2012 року сторони парафували Угоду про асоціяцію та глибоку і всебічну зону вільної торгівлі. *(„Радіо Свобода")*

Преса перед вибором шляху

У попередньому числі „Свободи" було вміщено повідомлення про те, що у Філядельфії припинено видання газети „Америка" – офіційного видання Союзу українців-католиків „Провидіння". На жаль, подібна доля спіткала останнім часом ряд інших українських закордонних видань, зокрема періодики „Українські вісті", „Нові дні", „Народна воля" та інші. Причина – друкована преса в усьому світі поступається в конкуренції з телебаченням та електронними засобами масової інформації. А щодо українських видань, то в закордонній громаді значно зменшилося, з природних причин, число читачів, які володіють українською мовою, відповідно зменшилися й видавничі фонди видань. Деякі газети почали виходити також у електронному вигляді, або виключно – в Інтернеті.

З'явилася незалежна Україна, преса якої теж має тенденцію до набуття незалежности. При цьому широкому загалові в Україні основна маса української етнічної періодики з-за океану і досі малодоступна, та й навряд чи буде доступна в майбутньому.

Перші згадки про Україну та українців в Америці пов'язують з о. Агапієм Гончаренком, який 1868 року почав видавати в Сан-Франціско газету „Вісник Аляски", друкуючи вірші та поеми Тараса Шевченка. Пізніше, починаючи з 1873 року, він у Сан-Франціско редаґував газету „Свобода", у якій поширював українські ідеї й висвітлював антиукраїнську політику в Російській імперії. Цю справу продовжили у США газети „Америка" (1886-1890), „Руське слово" і „Новий світ" (1891) і, нарешті, „Свобода" – від 15 вересня 1893 року. Перший український тижневик у Канаді „Канадійський фармер" випускався у Вініпезі (1903-1932), опісля з'явилося багато українських видань.

Саме „Свобода" стала поборником ідеї об'єднання всіх українських земель у єдиній державі, наголошувала на важливості духовних контактів з батьківщиною та рідним народом. Газета трималася над партійними і груповими позиціями, прагнучи об'єднувати українців на ґрунті загальнонаціональних цілей і переконань. Завдяки такій позиції „Свободу" вважають найповажнішим українським засобом масової інформації поза межами України.

Протягом 120 років існування українська етнічна преса в Америці пройшла складний шлях. Зі зміною політичної ситуації у світі, здобуттям Україною незалежности, перед українськими засобами масової інформації постали проблеми невпинної асиміляції української діяспори, ґльобалізації, зникнення постіндустріяльного суспільства і зміна його суспільством інформаційним, бурхливий розвиток новітніх інформаційних технологій і світових інформаційних мереж.

Пошук свого місця у світі, що змінюється, став завданням української преси. Перед нею постали два шляхи: поступове зникнення української преси в Америці або ж застосування новітніх засобів і форм діяльности – створення веб-сторінок і виходу в інтернет-портали. Цей другий шлях вирішальною мірою залежить від самих читачів-передплатників та спонзорів українських видань. У нове тисячоліття українська преса в Америці ввійшла з міцними і славними традиціями. Від того, чи зможе вона відповісти на виклики нової епохи, залежить доля цілого пласту української культури і журналістики.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення
Володимир Гончарик — ☎ (973) 292-9800 x 3040, **Fax** (973) 644-9510, **E-mail** adukr@optonline.net

Передплата
Марійка Пенджола — ☎ (973) 292-9800 x 3042, **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Гімназію зачинили більшовики

Світлана Орел

НОВОМИРГОРОД, Кіровоградська область. – Школяркою я просила маму розповісти про її шкільні роки. Вона неодмінно згадувала Осмоловських: „Вони вчили ще твою бабусю".

Пізніше, коли у Новомиргороді (Златопіль – стара його назва) відбувалася всеукраїнська науково-практична конференція „Златопільська гімназія: минуле, сучасне, майбутнє", на світлині випускників 1937-1938 років середньої школи ім. Івана Франка (так назвався заклад після ліквідації гімназії), серед викладачів я побачила шляхетного дідуся з козацькими вусами. Це був Калістрат Осмоловський, який свого часу викладав у гімназії, а за радянських часів змушений був виїхати з міста.

У Златопільській гімназії вчилися письменник і політик Володимир Винниченко (саме на місцевому матеріялі написана його перша збірка оповідань „Краса і сила"), письменник Григорій Грушевський (помер під час голоду 1922 року), етнограф і фольклорист Іван Филипович, композитор Борис Лятошинський. Його батько був тут вчителем, а Микола Зеров саме під час вчителювання у Златопільській гімназії розпочав свою роботу над пізніше відомими усьому світові перекладами римських поетів. Інший вчитель – історик Олексій Андрієвський мав 400 друкованих власних праць – таким доробком може похвалитися не кожен столичний професор.

У гімназії видавалися три літературні журнали, на сусідніх вулицях діяли два самодіяльні театри, активну участь в яких брали вчителі та учні. Усе це було розметене вихором революції. З 32 останніх випускників гімназії (1919 рік) тільки один помер своєю смертю. Інші так чи інакше були знищені.

Гімназію зачинили, у її стінах діяла середня школа. Коли приміщення вже почало руйнуватися, влада вирішила звести нову будівлю школи. Про збереження найкращих традицій і духу закладу не йшлося. Директором призначили Василя Затоку, який порушив питання про відродження будинку старовинного закладу освіти. Його підтримав доцент Кіровоградського педагогічного інституту, а нині професор Києво-Могилянської академії Володимир Панченко. Тоді ж відбулася і згадана конференція.

В. Затока, якого обрали головою районної ради, знайшов фонди, аби перекрити дах старого приміщення. Була підписана угода з підприємством „Укрреставрація" про виготовлення проєктно-кошторисної документації. В. Затока написав книгу „Златопільська гімназія: сторінки історії".

На жаль, В. Затока передчасно пішов з життя. І на роки згасла ідея відродження гімназії. У 2001 році Управління містобудування і архітектури обласної адміністрації повідомили, що профінансувати проєктні роботи немає можливості. За ці роки було втрачено облікові документи, і приміщення гімназії виключили з державного переліку пам'яток архітектури.

Та сподвижники не перевелися. Сьогодні голова міста Яків Немировський і голова районної ради Микола Чепіжак бачать свою місію у тому, аби відродити пам'ятку архітектури – приміщення гімназії, дати їй нове життя. Районна рада виділила 20 тис. грн. на відновлення державного акта, пашпорта будівлі. У місті створена громадська організація „Відродження", відкрито спеціяльний рахунок, на який надійшло вже понад 10 тис. грн. Але в обласному департаменті освіти, науки, молоді та спорту наміри реставрувати історичне приміщення гімназії сприймають без ентузіязму.

„Система навчальних закладів у містечку і районі вже склалася, – вважає начальник департаменту Ельза Лещенко. – Вона задовольняє дітей і батьків. Навряд чи населення Новомиргорода буде зростати".

Нещодавно районна і міська ради виділили 250 тис. грн. на проєктно-кошторисну документацію відродження будівлі. Якщо до справи місто візьметься дружно – гімназію вдасться врятувати.

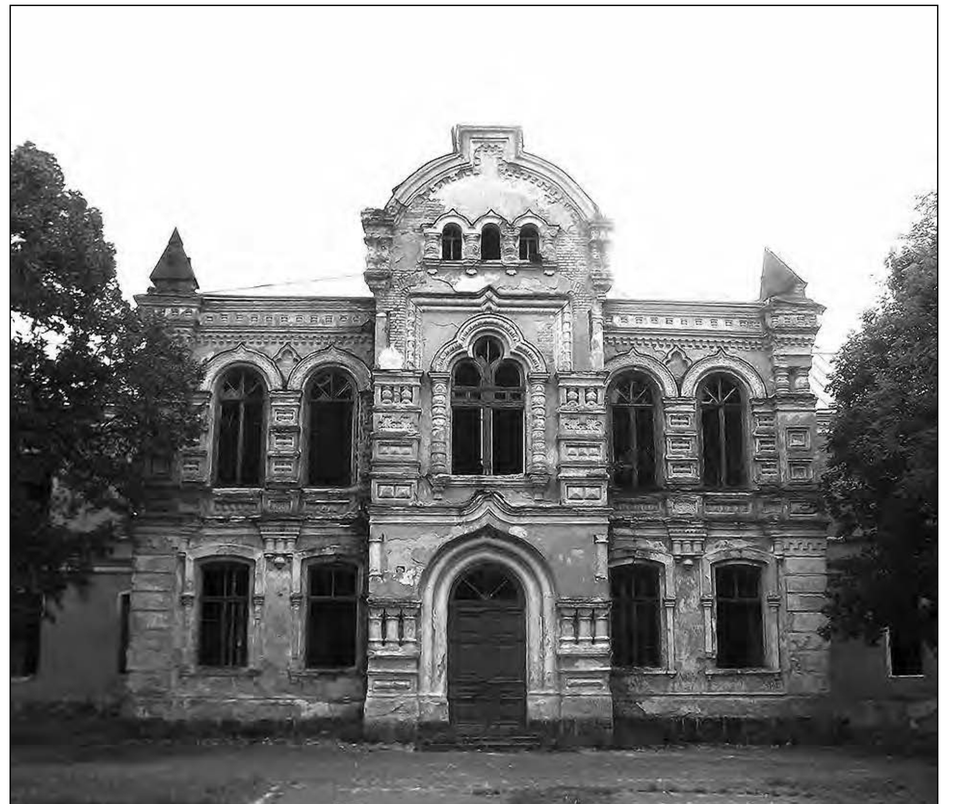

Руїна Златопільської гімназії. (Фото: Вікіпедія)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Від Феодосії до Клівленду

Влітку 1994 року я побувала на концерті Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка під керівництвом 26-річного Олега Махлая, що відбувся у Феодосії, Крим. Капеля тоді відвідала з концертами Херсон, Одесу, Ялту, Симферопіль і Севастопіль. Це було відродження мистецтва бандури після переслідувань кобзарів та бандуристів в СРСР. У 1933 років мистців було скликано ніби на з'їзд до Харкова і там знищено. Але капеля, заснована у 1918 році, вижила і після Другої світової війни, в 1949 році, виїхала до США, де виступала під керівництвом Григорія Китастого.

І ось 21 квітня в Клівленді сталася моя друга зустріч з капелею на концерті „Пісні весни" в Музеї мистецтв, який відвідали понад 600 осіб з Огайо. З великим піднесенням були виконані пісні „Христос воскрес", „Хваліте Господа з небес", Херувимська та Великодня пісні за творами Т. Шевченка, про красу природи. Солістами були Олег Зміївський з Торонто, Тарас Закордонський і Маркіян Говда з Едмонтону, Любомир Якимів з Клівленду, Василь Троянович з Сиракюз.

Диригент О. Махлай розповів про історію битви під Берестечком. Про мистецтво гри на бандурі розповіли Теодор Боднар з Ню-Йорку, Ярема Гриців з Каліфорнії, Василь Грабовий з Сиракюз, голова капелі Анатолій Мурга.

Я дивилася на О. Махлая і серце раділо, що є у нас такі талановиті люди. Варто згадати і здібного, молодого заступника диригента Юрія Петлюру. Від слухачів на концерті виступила з словами подяки Євгенія Бенко.

Люба Микитюк,
Парма, Огайо

Новий статус „Рідної школи"

„Рідна школа" у Лос-Анджелесі отримала офіційний статус неприбуткової організації відповідно до розділу 501(c)(3) Кодексу законів США про внутрішні доходи.

„Рідна школа" є українською суботньою школою, де учні раз на тиждень мають змогу навчатися української мови та українознавства. Досвідчені педагоги, більшість з яких є вихідцями з України, навчають учнів віком від трьох до 15 років.

Основним завданням школи є навчити дітей розмовляти, писати та читати українською мовою. В школі також навчають історії та географії України, математики, природничих наук і літератури.

Заснована понад 25 років тому, школа лише недавно стала на шлях отримання статусу неприбуткової організації – для того, щоб зміцнити свою матеріяльну базу, маючи змогу проводити збір коштів, отримувати безповоротну фінансову допомогу чи допомогу безоплатними товарами та послугами.

Багато часу та зусиль доклали директор та віце-президент школи для проходження усього процесу в Податковій службі США (IRS). Вирішення цієї справи було б важким без фінансової підтримки з боку Українського культурного осередку Лос-Анджелесу.

Сподіваємося, що новий статус сприятиме пожертвам для придбання навчальних матеріялів та покриття витрат школи.

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, завітайте на наш веб-сайт:www.ridnashkola.com або відвідайте нашу сторінку у Facebook https://www.facebook.com/pages/Ridna-Shkola-Ukrainian-School-Los-Angeles-California/142517775851729?fref=ts. Поштова адреса: Ridna Shkola of Los Angeles, 4315 Melrose Ave., Los Angeles, CA 92029. Tax ID No. 90-0635379.

Лариса Райфель,
Лос-Анджелес

Євген Коновалець – символ українського визволення

До редакції „Свободи" 2 травня надійшло звернення Українського Конґресового Комітету Америки з нагоди 75-річчя від трагічної смерти полковника Євгена Коновальця. 23 травня українці в усьому світі будуть урочисто вшановувати пам'ять про полковника Євгена Коновальця – з нагоди 75-річчя від дня смерти засновника і командира Української Військової Організації (УВО) та голови Організації Українських Націоналістів (ОУН), підступно вбитого сталінським аґентом. Надзвичайна самвідданість Є. Коновальця, одного з найбільших провідників української нації у XX ст., нагадує нам про багатьох відважних людей, які віддали своє життя за незалежну Україну.

Підступним убивством полковника Є. Коновальця московські кати розраховували обезголовити український національно-визвольний рух, але досягнули прямо протилежного результату: смерть великого українця підняла до боротьби нових провідників, нові тисячі і сотні тисяч жертовних патріотів.

Є. Коновалець народився 14 липня 1891 року в селі Зашків біля Львова, в учительській родині. Вивчав право у Львівському університеті. У 1914 році, коли почалася Перша світова війна, вступив до полку Крайової Оборони Львова – як лейтенант австро-угорської армії. У другий рік війни потрапив у російський полон, де ближче зійшовся з багатьма українськими націоналістами і колишніми галицькими офіцерами. Разом з декількома своїми земляками Є. Коновалець втік до Києва, де невдовзі сформував курінь Січових Стрільців. Саме цей курінь відіграв вирішальну ролю у придушенні більшовицького повстання в Києві на початку 1918 року.

З метою розширення боротьби за свободу і незалежність України Є. Коновалець у 1920 році створив підпільну Українську Військову Організацію (УВО), що спеціялізувалася на військовому вишколі молодих українців та ставила збройний опір тодішнім окупантам Галицької України.

Діяльність УВО негайно звернула на себе увагу московських керівників, які усвідомлювали небезпеку українського визвольного руху для совєтської імперії і тому шукали способів убити Є. Коновальця.

З грудня 1922 року він був змушений жити в еміґрації у Чехо-Словаччині, Німеччині, Швайцарії та Італії.

У 1929 році на Першому Конґресі Українських Націоналістів у Відні створено Організацію Українських Націоналістів, головою проводу якої було обрано Є. Коновальця.

На початку 1930-их років полковник Є. Коновалець, організаційно зміцнивши УВО і ОУН, встановив тісні контакти з політичними колами Німеччини, Великобританії, Литви, Еспанії, Італії та організував українські політично інформаційні служби в багатьох політичних центрах Европи, а також залучив до співпраці з ОУН широкі кола української еміґрації. За його безпосередньою участю в Америці були засновані Громади Українських Стрільців, що поклали початок Організації Державного Відродження України в США і Українському Національному Об'єднанню в Канаді.

Активна і плідна діяльність Є. Коновальця в розбудові ОУН, яка користувалась все ширшою підтримкою української молоді, намагання винести українське питання на форум Ліґи Націй викликали велике занепокоєння у більшовицького керівництва в Москві. Врешті Й. Сталін видав наказ убити Є. Коновальця.

Тіло Є. Коновальця поховане на цвинтарі Кросвік у Ротердамі, Голяндія.

Полковник Є. Коновалець віддав своє життя за Україну, за свободу і незалежність українського народу. Його світле ім'я записане золотими буквами в історії України.

Огляд листів: про впливи Москви

Статтю „Матч смерти" надіслав Микола Касіян з Елкінс-Парку, Пенсильванія. Це, власне, переказ спогадів учасника футбольних змагань 1942 року в Києві Макара Гончаренка, який розповів, що восени 1941 року частина гравців київської команди „Динамо" опинилася в Києві, окупованому німецьким військом. Вони утворили футбольну команду. Німці, румуни та угорці погодилися грати з киянами, але були переможені 21 червня, 5, 17 і 19 липня, 6 і 9 серпня 1942 року на стадіоні „Зеніт", який тепер має назву „Аванґард".

Після гри сімох футболістів арештували і утримували в таборі полонених вояків, де загинули чотири з них – воротар Микола Трусевич, Олексій Клименко, Іван Кузьменко, Микола Коротких. Макар Гончаренко і Михайло Свиридовський втекли з табору.

До надісланої статті варто додати, що спортове товариство „Динамо" організували у Києві 1927 року начальник окружного відділу Державного політичного управління (ДПУ) Семен Западний (Кесельман) і його заступник Сергій Бармінський. Обидва розстріляні у 1938 році.

Під час війни німці відпускали з полону українців, тому футболісти М. Свиридовський, Федір Тютчев, Михайлов Путистин, М. Коротких, Микола Голембійовський, Лев Гундарев, І. Кузьменко, О. Клименко, Павло Комаров, Юрий Чернега, Олександер Ткаченко та Михайло Мельник повернулись до Києва, як і поранений в бою М. Трусевич. Вони працювали на залізниці, в поліції, охороні, а також в пекарні. До відродженої команди, крім динамівців, увійшли Володимир Балакин, Михайло Мельник і Василь Сухарев.

Після змагань німці арештували динамівців як колишніх вояків НКВД. 23 лютого 1943 року було спалено підприємство „Спорт", де працювали полонені, і німці в числі 40 закладників розстріляли трьох футболістів, а четвертий з загиблих М. Коротких помер під час допиту в ґестапо. Його світлину в однострої НКВД віддала німцям рідна сестра.

Міт про помсту німців за футбольну поразку створила і успішно поширила радянська пропаґанда.

Михало Феш з Тусону, Арізона, у своєму листі наводить спомин про Богдана Сташинського, на світогляд якого радикально вплинула Москва і послала вбивати Степана Бандеру. Тепер, пише М. Феш, Москва „перевиховує українського президента Віктора Януковича і нищить усе, що українське".

Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, вважає, що Москва через „п'яту колону" спохє і грабує українців, які змушені шукати заробітку за кордоном. Він нагадує, що металюрґійні заводи України виробляють метал для Европи, яка випускає з нього машини і продає Україні за високу ціну. Також Україна продає надто багато сільськогосподарської продукції, замість того, щоб її переробляти не місці, зокрема пшеницю і соняшник.

Шановні дописувачі!

Просимо до надісланих електронною поштою до редакції статтей та вісток додавати Ваші ім'я та прізвище, адресу, число телефону, службову чи громадську посаду.

Редакція

Провідники КУК відвідали Альберту

ОТАВА. – Президент Конґресу Українців Канади (КУК) Павло Ґрод від імені генерал-губернатора Канади Дейвида Джонстона вручив медалі Діямантового ювілею Королеви Єлизавети II шістьом провідникам української громади західньої Канади під час урочистостей, які відбулись 19 і 20 квітня у Калґарі та Едмонтоні, Альберта. Медалі були вручені Михайлові (Майкові) Ґанчеві і Галині Липській-Вілсон в Калґарі, Петрові Дацкову, Дарії Луців, Мар'янові Ґаукові і Андрієві Гладишевському в Едмонтоні.

Церемонію нагородження в Калґарі 19 квітня вів Богдан Романюк, були присутні близько 120 членів громади, в тому числі Єпископ Української Католицької Церкви Давид Мотюк і президент провінційної ради КУК в Альберті Варвара Глус. Головним доповідачем був П. Ґрод.

20 квітня в Українському культурному центрі Сент-Джон в Едмонтоні відбувся банкет на честь нагороджених медалями. Церемонію нагородження організувала В. Глус. Подію відвідали близько 150 осіб, в тому числі Єпископ Української Православної Церкви у Канаді Іларіон, Євген Звоздецький – спікер Законодавчої асамблеї Альберти та Ґеня Леськів – член асамблеї.

Президента Конґресу Українців Канади Павла Ґрода вітають в Альберті. (Фото: КУК)

Виступили ансамбль танцю „Дунай" і український чоловічий хор Едмонтону. П. Ґрод виступив з доповіддю.

Члени делеґації КУК П. Ґрод, В. Глус, виконавчий директор Тарас Залуський і координатор Славка Шулякевич зустрілися з низкою груп та окремими особами. В Едмонтоні вони зустрілися з д-ром Володимиром Кравченком, директором Канадського інституту українських студій (КІУС). Від інституту також були присутні Ярослав Балан, Богдан Клід та Микола Сорока. Після цього відбулась зустріч делеґації з Єпископом Іларіоном.

П. Ґрод виступив на спільному зібранні Альбертської провінційної ради КУК та філії КУК у Едмонтоні, де розповів про поточні ініціятиви щодо зміцнення філій та складових організацій.

21 квітня делеґація вирушила до Ред-Діру на зустріч з громадою в Свято-Володимирській українській католицькій церкві. У зустрічі взяли участь близько 75 представників громади Ред-Діру. Організатори – Оксана Макінтайр, о. Джуліян Білий.

У Чикаґо відбулося громадське віче

Лука Костелина

ЧИКАҐО. – На підтримку акції протесту „Вставай, Україно!" 28 квітня Чикаґзький осередок Всеукраїнського об'єднання „Свобода", Українська громадська організація „Помаранчева хвиля" та осередок організації „Нова українська хвиля" провели віче на площі перед Українським культурним осередком парафії свв. Володимира й Ольги.

Віче почалося співом національного гимну України, після чого о. Роман Артимович провів молитву і подякував всім, хто прибув на віче.

Віче розпочав Ростислав Гриньків і був його ведучим. Він розповів про те, що сьогодні діється в Україні, підкреслюючи, що сучасна влада перейшла межі своїх повноважень і перетворилася на репресивний, злочинний режим. Влада Президента Віктора Януковича руйнує культуру, традиції, мову України. Вона економіку веде до катастрофи, продовжує обкрадати народ. Присутні почали скандувати „Досить, досить, досить!", а також „Банду геть, банду геть, банду геть!".

Акція протесту в Чикаґо. (Фото: Лука Костелина)

Р. Гриньків закликав присутніх підтримати опозицію в Україні, щоб покінчити з олігархічною клікою, що сьогодні перебуває в Україні при владі. Гаслом повинно бути „Вставай, Україно! Вставай, діяспоро!", щоб зупинити нищення України, сказав він.

На вічу виступили Андрій Пертиків – голова „Помаранчевої хвилі", Михайло Іванків з міста Бурштин, д-р Олесь Стрільчук – голова Ілинойського відділу Українського Конґресового Комітету Америки, Ігор Худик, Микита Сафренський з міста Дніпропетровська – студент Києво-Могилянської академії, Роман Гнатюк, д-р Юрій Мельник, Наталія Ярова – голова Чикаґського осередку Всеукраїнського об'єднання „Свобода".

Вони говорили про злочинний характер сучасної української влади, порушення прав людини, обмеження свободи, зневажливе ставлення до національних цінностей та економічне грабування народу.

І. Худик та Н. Ярова пригадали, як в Чикаґо зустрічали хлібом і сіллю посадника Києва Олександра Попова, що дало привід злочинній владі В. Януковича говорити про те, що українська діяспора в Чикаґо її підтримує.

На завершення віча Н. Ярова зачитала резолюції, які присутні прийняли оплесками.

Присутні тримали плякати: „Геть донецьких окупантів!", „За єдину державну мову!", „Руки геть від нашої історії!", „Києву – українську владу!", „Вставай, діяспоро!" та багато інших.

Концерт „Київського тріо" на Фльориді

Віра Боднарук

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – 24 березня в залі Українського релігійного і культурного осередку ім. св. Андрія відбувся концерт „Київського тріо", до якого входять піяніст Володимир Винницький, челістка Наталія Хома та скрипаль Назар Пилатюк. Був присутній композитор і піяніст Мирослав Скорик з Києва.

Н. Пилатюк студіював у Львівській академії музики, Н. Хома і В. Винницький навчалися у Московській консерваторії. Кожний з них виступав з оркестрами та камерними музичними концертами в Америці та Европі.

Присутні слухали клясичні твори европейських композиторів, а також М. Скорика. Його „Українську мелодію" виконало „Київське тріо", а „Поему" – Н. Пилатюк і М. Скорик, „Карпатську рапсодію" – Н. Палатюк та В. Винницький, а фінал „Три джазові композиції" – М. Скорик та В. Винницький.

Дарія Томашоська подякувала спонзорам концерту Анні Маріяні, Вірі й Богданові Боднарукам, Нелі і Богданові Лехманам, Івані Головатій, Лідії Бойко та Ромі і Богданові Ґуранам, а В. Боднарук привітала М. Скорика з 75-річчям. Присутні заспівали „Многая літа" маестрові.

Учасники концерту „Київського тріо" на Фльориді (зліва): Назар Пилатюк, Наталія Хома, Мирослав Скорик, Володимир Винницький (Фото: Віктор Лісничий)

Ірену Бел нагороджено Медалею Королеви Єлизавети II

ОТАВА. – Сенатор Райнел Андрейчук під час церемонії на Парляментському пагорбі за участи виконавчого директора Конґресу Українців Канади (КУК) Тараса Залуського та Посла України в Канаді Вадима Пристайка 17 квітня вручила Ірені Бел Медалю діямантового ювілею Королеви Єлизавети II.

І. Бел (уроджена Зайшлій) виросла в Монреалі, де брала активну участь в діяльності української громади. Вона отримала диплом вчителя, ступінь бакалавра гуманітарних наук від Університету в Торонто. В Отаві вона працювала у 1974-1995 роках керівником відділу багатомовного бібліотечного обслуговування Національної бібліотеки Канади, пізніше була координатором катедри українознавства Університету Отави.

З 2003 року І. Бел веде щотижневу українську радіопрограму в Отаві, раніше була ведучою телевізійної програми „Український профіль".

З 1997 року вона випускає в Отаві щомісячний календар українських подій, який широко розповсюджується через електронну пошту та у громадських місцях. Двічі вона була президентом Українсько-Канадської професійної та підприємницької асоціяції, а віце-президентом КУК в Отаві.

І. Бел також входить до Ради директорів Канадського Фонду українських досліджень, є старшим радником Ради директорів катедри українознавства в Університеті Отави. І. Бел брала активну участь в Пласті, танцювальному ансамблі Петра Марунчака, викладала в українській школі.

І. Бел отримала премію Філіпа Коновала в 1995 році за довготривалу службу для української канадської громади, нагороду КУК і нагороду від уряду Онтаріо.

КУК

Сенатор Райнел Андрейчук (зліва): вручає нагороду Ірені Бел. (Фото: КУК)

На запрошення...

(Закінчення зі стор. 4)

ховній Раді його супротивники, котрі влаштували в стінах парляменту жорстоке побиття О. Донія, котрий потрапив до лікарні з струсом мозку.

О. Доній вважає за необхідне створити у Верховній Раді надфракційний орган опозиції та інших депутатів на зразок Народної ради у першій Верховній Раді, яка успішно протистояла комуністичній більшості. Потрібна координація повсякденної праці з позафракційними депутатами, більшість яких не має горизонтального спілкування з опозиціонерами. Також потрібен демократизм, за якого хід голосування не визначали б заздалегідь наказами лише провідники фракцій.

Такі об'єднавчі структури слід творити і поза Верховною Радою за прикладом польської „Солідарности", коли незалежну професійну спілку корабелів підтримала інтеліґенція, інші верстви населення і закордоння.

Очищення опозиції, сказав О. Доній, має полягати у доборі на виборні позиції людей чесних, стійких до підкупу та інших спокус. Очищення має виявити також чисельну ворожу аґентуру, заслану в національно-демократичні партії і рухи. Деякі з аґентів вже самі покаялися і сповістили правду про себе, інші і далі провадять руйнівну працю. Через очищення власних лав треба йти до люстрації – контролі минулого відомих осіб, зокрема народних депутатів. Треба узаконити вимогу, щоб колишні комуністичні діячі і функціонери КҐБ та інших подібних служб не могли кандидувати до Верховної Ради.

О. Доній розповів про створення і діяльність Всеукраїнського комітету захисту української мови, а також про численні акції мистецького клюбу „Остання барикада", який поширює українську мову і культуру на площах і вулицях міст і сіл. Створений у червні 2012 року комітет об'єднує понад 5,000 членів. Його завданням є опір згубному впливові команди Дмитра Табачника передовсім на українську молодь. Цей вплив набув значного поширення. Молоді у школах, телепрограмах, кінопоказах, на концертах прищеплюють хибне уявлення про другорядність української мови та культури перед російською, навчають зфальшованої історії, залучають до російської поп-культури.

Під час зустрічей у Вашінгтоні, які організував Михайло Савків, були порушені важливі питання, зокрема про полегшення візового режиму для українців, які повинні нарешті побачити життя у демократичному світі.

На зустрічі відбулося спілкування з її учасниками, у якому брали участь Ярослав Пеленський, Володимир Зарицький, Лідія Корсун та інші. Порушувалися питання розвитку демократії на основі Інтернету, рейдерського захоплення телеканалу „ТВі", відродження національного провідництва населення, створення Інституту візантієзнавства та інші.

Т. Олексій повідомила, що УККА відкрив у кредитівці рахунок для пожертв на діяльність Всеукраїнського комітету захисту української мови, і заохотила до його підтримки.

МИСТЕЦТВО

Сучасне декоративне і прикладне мистецтво в Українському Музеї

НЮ-ЙОРК. – Від 28 квітня до 29 вересня в Українському Музеї діє виставка „Сучасне декоративне і прикладне мистецтво", на якій показано мистецтво 35 сучасних мистців з України та Америки (українського походження), які працюють у контексті світового декоративного мистецтва.

Метою виставки є презентація творів, які, йдучи від традицій українського народного мистецтва, активно виходять за його межі та отримують цілком інше звучання.

Виставка включає понад 150 експонатів, в тому числі кераміку, біжутерію, текстиль, одяг, декоративні вироби з дерева, скла, срібла.

До виставки видано каталог, у якому представлено також біографії мистців. Передмову написав проф. Ярослав Лешко з Сміт-коледжу, а есей – Таміла Печенюк і Галина Кусько, доценти катедри художного текстилю Львівської Національної академії мистецтв.

В окремій ґалерії є колекція, зібрана з різних джерел традиційної гуцульської кераміки та унікальної чорнодимленої гаварецької кераміки.

У передмові проф. Я. Лешка зазначено: „В Україні декоративне мистецтво глибоко вкорінене у свідомості нації і не знає соціяльних чи територіяльних меж. Кожний реґіон пишається своїми мистецькими традиціями, з їхньої неповторности постають краса й багатство загальної картини".

Український Музей

Уляна Ярошевич. Львів. „Стрибунець". 2012.

VALYA. Ошенсайд, Каліфорнія. „Клітинна пам'ять. Баба". 2009.

VALYA. Ошенсайд, Каліфорнія. „Усе, крім луни". 2010.

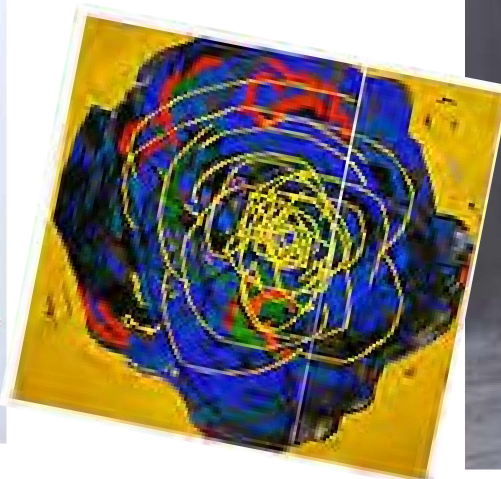
Ярослава-Ляля Кучма. Чикаґо, Ілиной. „Синя троянда". 2010.

Катя Пшеченко. Київ. Біла сукня з прикрасою „Княгиня Ольга". 2010.

Жінки з усього...

(Закінчення зі стор. 1)

співом Алла Куцевич з грою на бандурі та солістка опери Людмила Грабовська.

Жіноцтво зайняло крісла у двох залях. Клюб об'єднує представниць 193 держав – членів ООН, тому місць було навіть замало. Зустріч відкрила і вела Яна Бойко, яка надала слово А. Даон, котра розповіла про діяльність Жіночого клюбу в ім'я добробуту усіх жінок та дітей плянети і згуртування задля цієї мети жінок в ООН.

Потім промовляла д-р Н. Сергеєва, киянка, яка закінчила Київський університет ім. Тараса Шевченка як філолог, працювала в Малі, стала дружиною дипломата Юрія Сергеєва, змінила своє прізвище Івашина на прізвище чоловіка і від 1997 року супроводжувала його під час праці на дипломатичних посадах у ряді країн.

У. Зінич розповіла про діяльність жіночих організацій в Америці та Україні.

Після цієї офіційної частини розпочався показ українського національного одягу, який провели артисти Українського драматичного театру в Ню-Йорку під керівництвом Народного артиста України Івана Бернацького. Одяг походив з його колекції. А. Куцевич та Л. Грабовська заспівали кілька пісень, а потім й самі у танці показали жіночий одяг з Поділля та Буковини.

Полтавський стрій оперової солістки Люби Щибчик гармонійно доповнював її виконання арії Наталки з відомої опери. З народною піснею виступила також юна Ксеня Качурак, яка особливо розчулила жіночі серця.

У показі народних строїв брали участь Марія Геруска, Христина Дробенко та Ірина Чіхінда (одяг Буковини), Ірина Макарук, Оксана Ізбянська, Христина Палюк і Оксана Вовк (Волинь), Анна Гапюк (Гуцульщина), Оксана Бавдис і Оксана Гапюк (Прикарпаття). Були на показі й юнаки – Роман Верхняк виходив у гуцульському і полтавському строях, а Сергій Тарновецький з Христиною Місюк показали весільні строї молодих на Буковині. Показ супроводжували пісні відповідних реґіонів. Після показу усі артисти вийшли у залю, де їх сердечно і бурхливо вітали гості. Відбулося фотографування з почесними гостями.

Потім усі перейшли до залі, де було влаштовано виставку живопису Н. Сергеєвої. Мисткиня малює пейзажі тих країн, де їй випадає жити, а також натюрморти, віддає належне і модерним течіям живопису. Для гостей було влаштовано льотерію, усім вручили подарунки.

Свято спонзорували Українська Федеральна Кредитова Спілка, компанія „Міст", СУА, компанії „Санкт-Петербург", „Імpressa", „Hugo Boss", „Cellcosmet", Швайцарія.

Серед артистів (зліва) – голова Жіночого клубу д-р Амалі Даон, дружина Генерального секретаря ООН Бан Сун-Таєк, дружина голови Генеральної Асамблеї ООН Наташа Єремич, д-р Наталя Сергеєва.

Світової слави співачка Іра Маланюк

Роман Ференцевич

На зламі XIX і XX ст. Західня Україна, яка тоді була під владою Австрійсько-Угорської імперії, дала світові опери і концертно-камерної музики троє неперевершеної слави співаків: тенора Олександра Мишуги (1853-1922), тенора Модеста Менцинського (1875-1935) та сопрано Соломію Крушельницьку (1872-1952). Тих видатних співаків знають усі, хто цікавиться вокальним мистецтвом, про них написані вичерпні монографії, зокрема книги пера вченого дослідника української музичної культури Михайла Головащенка (1923-2005).

Та не така доля зустріла світової слави меццо-сопрано Іру Маланюк, також вихідця з заходу України, співоча кар'єра якої припала на другу половину XX ст. Ось як про це писав М. Головащенко:

„Неймовірно, але факт, що українська оперна й концертно-камерна співачка зі світовою славою Іра Маланюк була зовсім не відомою у музичних колах на своїй Батьківщині, в Україні, а про загал говорити нема чого. І це при тому, що західня преса багато писала про її тріюмфи на оперних сценах Відня, Берліну, Парижу, Женеви, Міляну, Риму, Венеції, Неаполя, Брюселю, Мадриду, Барсельони, Лондону, Буенос-Айресу та багатьох інших міст Европи й Америки".

Такий несправедливий пропуск у повноті вокальної творчости І. Маланюк нарешті заповнився. У Львові вийшла друком книжка видатного музикознавця Стефанії Павлишин „Історія однієї кар'єри", в якій широко й детально авторка розповідає про життя та історію кар'єри цієї співачки.

І. Маланюк народилася 1919 року в Станиславові (нині Івано-Франківськ) в родині лікаря Осипа Маланюка і його дружини Ольги, з дому Жуковської. Батько Осип був полковником Української Галицької Армії і кузеном відомої співачки Соломії Крушельницької.

Від дитячих літ Іра навчалася гри на фортепіяні, але її задушевною мрією було стати співачкою. З цією метою, після закінчення гімназії, вона почала брати лекції вокалу у славетного співака-баса Адама Дідура, професора консерваторії при Польському музичному товаристві ім. Монюшка у Львові.

Навесні 1939 року А. Дідур організував виступ своїх найкращих учнів на сцені Львівського оперного театру. 20-літня тоді І. Маланюк зіграла ролю Амнеріс в опері Джузеппе Верді „Аїда". Рецензент В. Гаусман підсумував її виступ так: „... Без перебільшення про осягнення цієї молодої сили можна висловитися якнайбільш позитивно".

1 вересня 1939 року вибухнула Друга світова війна, Галичину окупувала до 1941 року Червона армія, а згодом, до липня 1944 року, – війська нацистської Німеччини.

Дивовижно, як на воєнний час, однак, діяльність у ці роки у Львівському оперному театрі позначалась незвичайною інтенсивністю. Молода солістка І. Маланюк з успіхом співала в операх „Наталка Полтавка" Миколи Лисенка (Терпилиха), „Євгеній Онєгін" Петра Чайковського (Няня), „Запорожець за Дунаєм" Семена Гулака-Артемовського (Одарка), „Травіята" Джузеппе Верді (Фльора), „Сільська честь" П'єтро Масканії (Лола), „Долина" Ежена д'Альбера (Розалія), „Продана наречена" Берджиха Сметани (Анна) та інші.

На обкладинці книжки С. Павлишин „Історія однієї кар'єри" – фото Іри Маланюк у ролі принцеси Еболі в опері Джузеппе Верді „Дон Карлос".

Бажаючи вдосконалювати свою співочу майстерність, І. Маланюк у другій половині 1944 року поїхала до Відня, де брала лекції у колиш-

(Закінчення на стор. 15)

Корисні семінари про наші музичні скарби

Ганна Котович

Музична культура українського народу дуже різноманітна, її невід'ємною частиною є хорове мистецтво. Наші національні хорові традиції давно ступили поза межі України, дістали новий творчий розвиток на поселеннях українців в багатьох країнах світу. На місце старшого покоління дириґентів, котрі привезли з України здобутки української хорової школи, приходять молоді талановиті дириґенти, котрі на Заході отримали солідну музичну освіту та успадкували велику любов, пошану і зацікавлення до української музики, але котрі, одначе, не досить ґрунтовно обізнані з характерними особливостями українського хорового мистецтва, з усім невичерпним багатством національної хорової спадщини.

Саме з великої потреби підвищити рівень хорової культури поза межами України та створити умови молодим дириґентам для докладного ознайомлення з характером та скарбами української хорової музики і з українським хоровим репертуаром, у 1976 році відбувся перший семінар хорових дириґентів в Анкастері, Онтаріо. Ініціятором був маєстро Володимир Колесник, а практичним організатором – онтарійська провінційна рада Комітету Українців Канади.

З різних кінців Канади та північної Америки прибули ентузіясти хорового мистецтва, молоді та й більш досвідчені дириґенти. Успіх семінару був такий великий, що довелося в наступні роки організувати подібні музикознавчі вишколи.

В 1979 році цю працю перебрало на себе Українське Музичне Товариство Альберти (УМТА), безперервно, до 1997 року, проводячи в Едмонтоні літні двотижневі семінари хорових дириґентів, на котрі приїздили учасники з різних міст Канади, Америки, Австралії, Арґентини та України.

За усі роки діяльности семінарів у них взяли участь 211 дириґентів, багато з них приїздили на ці вишколи по декілька разів. Програма навчання була складена в такий спосіб, що мала певний розвиток, і кожного року була нова тема, з повторенням деяких основних предметів. Головним викладачем та відповідальним за програму навчання був маєстро В. Колесник (Торонто), а на викладачів окремих тем запрошувалися кваліфіковані музикознавці та педагоги.

Семінарський хор складався з членів різних едмонтонських хорів, які двічі на день жертвували свій час і творили музичну лябораторію для проведення з кожним учасником практичних занять. Заключним етапом щорічного семінара був „вечір дириґентів" – популярний серед загальної публіки концерт, на якому цікаво було послухати нові твори в оригінальній інтерпретації окремих дириґентів-семінаристів.

Семінари хорових дириґентів – один з найповажніших проєктів УМТА. 22 роки семінарів мали великий позитивний вплив на розвиток української хорової традиції в Канаді і піднесли рівень хорового мистецтва поза межами України.

У цьому році, від 9 до 18 серпня, УМТА плянує продовження цієї важливої праці, і знову організує семінар хорових дириґентів в приміщенні Інституту св. Івана. Наша ціль є дати заавансованим і новим дириґентам свіжий огляд скарбів великої української хорової спадщини.

Викладатимуть маєстро Лаврентій Івашко з Оттави, проф. Мстислав Юрченко з Києва, знавець церковної музики, спеціяльно музики Максима Березовського, Ірина Шмігельська, учителька музики і дириґент хору „Дніпро", і д-р Меланія Туржон, ад'юнкт-професор і дириґент хорів у Коледжі Королівського університету, обидві з Едмонтону.

Семінарні виклади включатимуть церковну музику, особисті лекції з дириґування, практику з семінарним хором, хоровий звук і вокал, перегляд історії української хорової музики, аналізу партитур і керування хором. Припускаємо, що сесії будуть двомовні, бо проф. М. Юрченко говорить по-англійськи.

Репертуар включатиме духовні, народні, твори великої форми, сучасні й оригінальні твори. Просимо також місцевих співаків-добровольців створити семінарний хор.

Вартість для учасників становитиме 375 дол. до 15 травня, 450 дол. – після 15 травня (до 30 червня). Приміщення можна замовити в Інституті св. Івана.

За дальшими інформаціями прошимо звертатися до Люби Бойко-Белл, (780) 469-4890 або електронно: luba.bell@shaw.ca

Галина Котович – пресовий референт Українського Музичного Товариства Альберти. У матеріялі використано інформації зі статтей Марії Дитиняк і Неонілі Дмитрук, засновників УМТА.

Едмонтон, Альберта

22 травня 1861 року Т. Шевченка перепоховано в Україні

Левко Хмельковський

22 травня – важлива дата для кожного українця. У цей день, у 1861 році, Тараса Шевченка, згідно з його заповітом, було перепоховано в Україні, у Каневі. До цього священного місця не заростають травою стежки. Тут побували десятки мільйонів шанувальників поета з усього світу.

В роки СРСР біля могили поета 22 травня відбувалися віча студентської молоді, на яких виголошувалися заклики до боротьби за незалежну Україну. Щоб зашкодити молоді, влада почала влаштовувати на Чернечій горі виступи хорів. У наш час цього дня до Канева звідусіль приїздять люди, яким не байдужа доля України.

Відомий український мистець-графік Іван Яців з Віндзору, Онтаріо, свого часу пропонував відтворити образ Т. Шевченка на грошах України. Він надіслав до „Свободи" також свої проєкти монети, знаки лавреата Шевченківської нагороди та пляката, присвячених поетові.

Іван Яців. Проєкт знака лавреата Шевченківської нагороди.

У листі він пише: „Влада України намагається спотворити велич нашого пророка до тієї міри, що нові покоління справжніх українців, якщо такі ще будуть існувати, не знатимуть, хто такий був Тарас Шевченко. Українська діяспора стала великою і має силу й наснагу боронити те, що нам дане самим Богом, дати відсіч неправді в обороні наших борців-велетів".

Іван Яців. Проєкт українського карбованця (1990-ті роки).

Неначе писанка село

Олександер Костирко

ШЕВЧЕНКОВЕ, Черкаська область. – Готуючись до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, тележурналістка Катерина Таран вирішила створити фільм про життя великого поета на Черкащині і я, як телеоператор, побував з нею у його рідному селі Шевченковому, де й зробив світлини для „Свободи". Йшлося про те, щоб показати село у його травневому розквіті.

Батьківська хата Тараса Шевченка. (Фото: Олександер Костирко)

І справді, як писав Т. Шевченко: „Село на нашій Україні – неначе писанка село". Білесенькими хатами, буйною зеленню садів, привітним людом воно зігріло душу кожного з нас.

Село Шевченкове до початку XIX ст. мало назву – Керелівка, у 1929 році стало Кирилівкою, а від 11 березня 1929 року – Шевченковим.

На мапі України XVII ст. на місці села зазначений „Керелів ліс". За переказами, на узліссі, біля річки, оселився козак Кирило.

У 1908 році на місці хати батьків Т. Шевченка селяни встановили млинове колесо з написом „Тут була хата Т. Шевченка", а в 1914 році посадили пам'ятний дуб на садибі Тарасового брата Йосипа.

26 січня 1920 року, під час Зимового походу Армії Української Народної Республіки її Волинська дивізія брала участь у Панахиді біля пам'ятника Т. Шевченкові з наступною військовою парадою, після якої було зформовано кінний полк ім. гетьмана Івана Мазепи.

У селі збереглися могили батьків поета. Літературно-меморіяльний музей розташовано на території батьківської садиби.

Скульптура малого Тараса біля батьківської хати.

Другий похід „Просвіти" з Києва до Говерлі закінчено

Аліна Єгорова

ЗАПОРІЖЖЯ. – 25 березня Олег Ткаченко та Іван Сажнев розпочали другий похід „Січовий шлях „Просвіти" з Києва до Говерлі – найвищої гірської вершини України, який вони завершили 21 квітня. Просвітяни пройшли 1,300 кілометрів через Київську, Житомирську, Хмельницьку, Тернопільську та Івано-Франківську області.

У Житомирі відбулися зустріч з активом місцевої „Просвіти", відвідання могили Миколи Сціборського (автора відомого філософсько-політичного твору „Націократія" з нагоди 115-річчя від дня його народження), зустрічі з дітьми, вчителями, просвітянами та пересічними українцями, яких мандрівники запрошували приєднатися до Всеукраїнської молитви за Україну, яка відбулася 21 квітня.

У рамках посполитого рушення „Від одного до мільйона" до корпусів Армії порядку „Житомир", „Хмельницький", „Тернопіль" записалися чисельні добровольці. Вони подали сотні пропозицій до списку „Мільйон пропозицій" щодо наведення порядку в Україні.

21 квітня на горі Говерля „Молитвою за Україну та швидше наведення порядку в нашій державі" завершився похід. До молитви приєдналися просвітяни з Івано-Франківська, Львова, Коломиї, Дніпропетровська та мільйони українців у всіх областях України. Після молитви на Говерлі просвітяни читали твори Тараса Шевченка.

В горах лежав сніг, тому пробиратися довелося крізь снігові замети. Хоча загроза густого туману унеможливлювала безпечне повернення, просвітяни впевнено йшли до вершини, де побачили тризуб, виготовлений з білого мармуру. На вершині глибина снігу сягала трьох метрів.

За 58 днів за маршрутом Запоріжжя-Київ-Говерля О. Ткаченко подолав 1,300 кілометрів. У Києві до нього приєднався І. Сажнев.

Увечорі 21 квітня підсумовуючи висновки походу, О. Ткаченко зазначив, що обов'язково відбудеться третій похід Донецькою та Луганською областями до річки Кальміюс, де свого часу розташовувалися запорізькі козацькі зимівники. Розпочнеться третій похід 5 вересня.

Олег Ткаченко (крайній праворуч) та просвітяни з Коломиї на Говерлі.

Завершилася теренова гра „Гурби-Антонівці"

ГУРБИ, Рівненська область. – Вже 11-ий рік поспіль Молодіжний націоналістичний конґрес (МНК) організовує спортивно-патріотичну гру, присвячену найбільшому бою військ УПА та НКВД в урочищі Гурби, що на межі Тернопільської та Рівненської областей. Цьогорічне змагання було присвячене Василеві Кукові, який командував повстанцями на цьому місці у 1944 році.

На гру, яка відбулася з 28 квітня по 1 травня, з'їхалися 300 молодих людей практично з усіх областей України – від Луганська і до Львова. Учасники були поділені на курені жовтих – „Левів" та червоних – „Вовків", а також команди найдосвідченіших гравців-диверсантів.

За умовами, перемагав у грі курінь, що здобув найбільшу кількість нарукавних пов'язок і захопив прапор супротивника, відстояв свій прапор.

Після урочистого відкриття, на якому присутніх вітали ветеран УПА Василь Кирилюк і автор книги „Гурби. Квітень 44-го" Олег Тищенко, керівники куренів повели своїх бійців в різні кінці терену.

29 квітня, зранку, „Вовки" знайшли і захопили прапор „жовтих". Проте до кінця гри „Леви" наздогнали супротивників за числом точок. Бої точилися до останньої хвилини гри, жодна з команд не збиралася здаватися. Проте куреню „Левів" усе ж вдалося перемогти.

Голова МНК Сергій Кузан зазначив, що теренова гра виховує в молоді почуття патріотизму, гартує силу і дух. Він нагородив найкращих учасників подарунками. Привітав гравців і другий голова МНК, народний депутат України Олег Медуниця.

Атакує курінь „Вовки". (Фото: Мар'ян Козбур)

У Вашінґтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

короткої зустрічі у приміщенні Ради зовнішньої політики США (American Foreign Policy Council) вранці 17 квітня. Після вступних зауваг Ілана Бермана, віце-президента цього аналітичного центру, промову виголосив Бакстер Гант – представник Державного департаменту США та директор Відділу України, Молдови та Білорусі.

І. Берман дав чітко зрозуміти, що політика США у відношенні до України сильно залежить від третього чинника – Москви. Тематично продовжив та доповнив І. Бермана та Б. Бакстера історик з України Володимир В'ятрович, який представив докладнішу картину ситуації в Україні та змалював ролю Москви в американсько-українських взаєминах.

Після закінчення зустрічі, яка дала чіткіше уявлення про становище України на міжнародній арені, учасники „Українських днів" розділилися на групи та розпочали перший етап зустрічей з американськими урядовцями. Цьогорічний порядок денний охоплював широкий спектр питань американсько-українських взаємин.

Однією з основних цілей акції було наголошення перед законодавцями важливости фінансової допомоги Україні, оскільки вона часто відігравала критичну ролю у процесах економічного розвитку і розбудови демократії та громадянського суспільства. Члени української громади переконували своїх представників в Конґресі та Сенаті, що Америка повинна розвивати та підтримувати етнічні організації в США (наприклад, УККА), які продовжують свою роботу, незважаючи на припинення урядового фондування, і мають досвід і краще розуміння української проблематики.

Не менш важливими для української громади були питання історичного характеру. Оскільки цього року світ відзначає 80-ту річницю Голодомору-геноциду в Україні, а українська громада продовжує інтенсивно працювати над побудовою пам'ятника його жертвам у Вашінґтоні, необхідно було не лише ознайомити нових урядовців та пригадати старим про суть цієї трагедії, але й вимагати від них визнання на державному рівні Голодомору як геноциду українського народу. Більше того, представники громади просили підтримки про включення теми Українського Голодомору 1932-1933 років у навчальні програми в публічних школах США.

На особистих зустрічах з конґресменами чи їхніми дорадниками представники української громади закликали їх ставати членами Українського Конґресового Кокусу – офіційно зареєстрованою групою у Палаті Представників США, що працює у напрямку зміцнення стосунків між Україною та Америкою, – який вже налічує майже 40 членів Конґресу і грає важливу ролю у творенні політичних рішень щодо України.

Також учасники „Українських днів" підкреслювали, що з часу захоплення влади України „сім'єю", в країні спостерігаються порушення людських прав і свобод та переслідування політичних опонентів.

Кульмінаційним моментом першого дня акції стало прийняття, яке відбулося у Посольстві України ввечорі 17 квітня. Виявом пошани і подяки особам, що причинилися до відстоювання українських питань в США, стало вручення нагороди „Приятель УНІС". Цьогорічним лавреатом став довголітній радник Гельсінкської Комісії та щирий друг України Орест Дейчаківський, який займається питаннями прав людини з 1970-их років.

Особливого прикрасою вечора був виступ місцевого українського гурту „Ґердан", який втішав публіку гарними українськими мелодіями.

Наступного дня, після спільного сніданку в Капітолії, учасники акції приручилися до інших представників Центрально-Східньоевропейських громад, що в той час перебували в Вашінґтоні на щорічній пропаґандивній акції Центрально-Східньоевропейської Коаліції (CEEC). Разом ця організація включає 18 членів національних організацій, що представляють понад 20 млн. американців, які пов'язують своє родинне минуле саме з цим реґіоном.

Виступаючи одним фронтом, учасники програми зверталися до американських урядовців у питаннях, що стосуються розгляду безвізового режиму в країнах Европи, розширення НАТО, українського Голодомору, геноциду вірмен, а також енерґетичної безпеки в країнах Центральної та Східньої Европи.

Назагал, акція видалася дуже успішною, оскільки українська громада не лише звернула увагу американських посадовців на проблеми України, але також підсилила старі та нав'язала нові контакти з українськими організаціями різних штатів та етнічними організаціями інших східньоевропейських народів, з якими українці поділяють багато радости і горя. Сусідство з Росією та енерґетична залежність від неї є одним з ключових проблем цілого реґіону, тому вирішувати їх гуртом значно ефективніше, ніж поодинці. Адже в єдності – сила.

Українська Національна Інформаційна Служба

Світової слави...

(Закінчення зі стор. 13)

ньої найкращої ваґнерівської співачки Анни Бар-Мільденбурґ та вивчала зокрема партії з тетралогії Ріхарда Ваґнера „Перстень Нібелюнгів".

Після закінчення Другої світової війни в 1945 році влада австрійського міста Ґрац заанґажувала І. Маланюк на солістку в місцевому Оперному театрі. Тут вона здобула високе визнання та славу, невдовзі її почали запрошувати на оперні сцени Швайцарії, Німеччини, Італії, Франції, Еспанії, Портуґалії й інших. У 1951 році в Байройті відновилися славні щорічні Ваґнерівські фестивалі, й І. Маланюк стала першою українською співачкою, яка виступала там солісткою протягом трьох сезонів (1951-1953).

У згаданій тут книзі музикознавець С. Павлишин пише:

„Репертуар Іри Маланюк охоплював 80 оперних партій, 50 в кантатах і ораторіях, камерні твори 45 композиторів, від Монтеверді до Гіндеміта й українських пісень. І. Маланюк виступала разом з Лізою делля Каза, Бріджит Нільсон, Елізабет Шварцкопф, Ренатою Тебальді, Маріо дель Монако, Джузеппе ді Стефано, Етторе Бастіяніні; з диріґентами Б. Вальтером, Г. фон Караяном, Г. Кнаппербушем, Д. Мітропульосом, А. Родзінським, В. Фуртвенґлером. Діяпазон її меццо-сопрано і майстерне володіння голосом дозволяли їй блискуче виконувати не тільки партії Кармен, Амнеріс, Азучени, Еболі, Фріки, Бренґени; ролі юнаків в операх Моцарта і Р. Штравса, а й сопранові партії (Леді Макбет в опері Верді, Венери й Отруди в операх Ваґнера)."

У вересні 1952 року І. Маланюк з великим успіхом виступала на сцені відомого арґентинського оперного театру „Колон" в Буенос-Айресі, виконуючи ролю Дорабелли в опері Моцарта „Так чинять усі" та ролю Іродіяди в опері Ріхарда Штравса „Сальоме". До речі, в 1897 році головну ролю в тій же опері Штравса, на тій же самій сцені, грала родичка І. Маланюк – знаменита С. Крушельницька.

За великі заслуги у збагаченні світової музичної культури уряди Австрії й Німеччини нагородили І. Маланюк почесним званням камерної співачки – Kammersängerin, – яке колись надавали кайзери і королі славетним співакам.

Свою професійну співацьку кар'єру І. Маланюк завершила в 1972 році. Згодом, аж до 1991 року, вона була професором з інтерпретації пісень в Академії музики та драматичного мистецтва в австрійському місті Ґрац.

Після відновлення державної незалежности України в 1994 році, І. Маланюк відвідувала Львів й Івано-Франківськ, давала майстер-кляси молодим українським студентам і виконавцям.

В 1998 році вона видала автобіографічну книгу німецькою мовою „Голос серця" (в ориґіналі: „Stimme des Herzens. Autobiographie einer Sängerin". Видавництво Ібера, Відень). Ця книга в перекладі українською Алли Ільницької вийшла друком в січні 2002 року у Львові. Подорожуючи по світі, І. Маланюк скрізь називала себе українкою, виступала часто з концертами української вокальної музики і залучала їх до своїх збірних програм.

Померла вона 25 лютого 2009 року в Інсбруці, похована 3 березня того ж року в поблизькому містечку Цірль, Австрія.

І. Маланюк зуміла записати на платівки багато арій та пісень, в тому числі також українських. В Сполучених Штатах охочі послухати її чудового голосу можуть звернутися до фірми ArkivMusic, LLC – P.O. Box 654, Bryn Mawr, PA 19010. Електронна адреса: www.ArkivMusic.com. Ця фірма пропонує 76 різних компакт-дисків з голосом І. Маланюк.

Александрія, Вірджінія

НОВІ ВИДАННЯ

Перший фотолітопис про „Козацькі могили"

РІВНЕ. – Заповідник „Козацькі могили" має значущий історичний літопис, але у цьому інформаційно-художньому просторі прогалиною залишався маштабний фотоальбом, під обкладинками якого візуально була б зібрана уся доля поля Берестецької битви – з перемогами та поразками, відвагою козаків, пошануванням їхньої пам'яті.

Наразі цю прогалину заповнено завдяки двом подвижникам, які творчо та фінансово об'єднали зусилля і дали крила для вельми цікавого фотоальбому „Козацькі могили". Автори фотокниги – талановитий журналіст та фотохудожник з Рівного Анатолій Мізерний та відомий в Україні господарник, генеральний директор приватного підприємства „Аґро-Експрес-Сервіс" Сергій Костючко, котрий виступив у ролі мецената.

У фотокнизі з статтями українською та англійською мовами відтворено унікальні історичні, архітектурні та мистецькі пам'ятки, що стосуються яскравих, героїчних і водночас трагічних сторінок періоду визвольної боротьби українського народу під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Фотолітопис також знайомить з Національним історико-меморіяльним заповідником „Поле Берестецької битви", козацьким меморіялом, котрий створений на місці битви.

Автор пропонує віртуальні відвідини Свято-Михайлівського та Свято-Георгіївського храмів, розташованих на острові Журавлиха, відкриває широченну палітру експозиції музею, що створює чітке уявлення про козацьку минувшину.

Фотоальбом відтворює мальовничі краєвиди, фльору та фавну, що робить видання водночас цікавим, мистецьким і пізнавальним.

Розповідає А. Мізерний: „Тутешні місця мені рідні з дитинства, адже моє рідне село Рідків від отих святих місць – за горбком на південний захід, якщо навпрошки, то кілометрів три буде. Ще змалечку, спочатку з прабабусею, потім з бабусею пішки, а згодом з татом вже на рамі ровера дістався на козаччину. То було свято душі. Люди просто йшли, аби віддати шану героям-звитяжцям, поставити свічечку, і мовчки, подумки проказати молитву"

Євген Цимбалюк

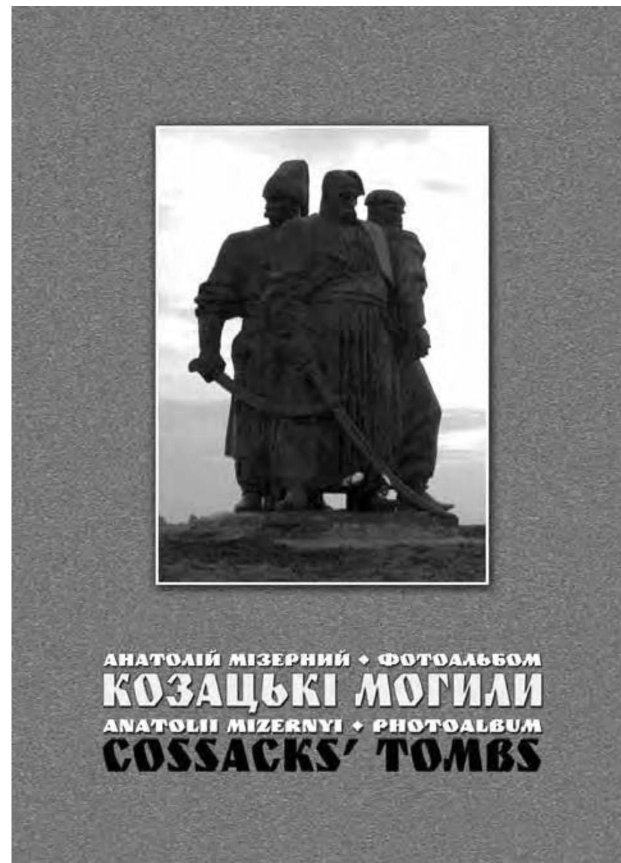

Фотоальбом „Козацькі могили".

Книжки, надіслані до „Свободи"

Ярослав Розумний. „Батьківщина в поезії Яра Славутича", монографія. Книжка вийшла до 90-річчя від дня народження українського письменника-еміґранта Яч Славутича та є дослідженням його творчости з головною темою – роля батьківщини України в пошуках ідентичности на новій землі. Видавництво „Видавничий дім, „Києво-Могилянська академія", Київ, 2009 рік.

Віра Оберемок, Микола Сніжко. „Береги – обереги". У творах книжки чистою красою і мудрою силою звучать слова, метафори, афоризми світочів української та світової культури, духовности, фантастики і казкарства. Видавництво Юрія Чабаненка, Черкаси, 2013 рік.

Богдан Зек. „Олег Штуль у боротьбі за Україну". Літопис УПА, серія „Події і люди", книга 22. Книга розповідає про політика, журналіста, громадського діяча О. Штуля. Він з молодих літ увійшов до плеяди свідомих українців і боровся за українську державність. Видавництво „Літопис УПА", Львів-Торонто, 2013 рік.

Наталія Ніколаєва. „Уляна Крюченко – „Оксана". В книжці описано життя та долю У. Крюченко, підпільниці ОУН, дружини керівника Проводу ОУН та Головного командира УПА в 1950-1954 роках Василя Кука. Літопис УПА, серія „Події і люди", книга 23. Видавництво „Літопис УПА", Львів-Торонто, 2013 рік.

Станіслав Федорчук. „Демонтаж лицемірства", статті. Це збірник авторських статей, що протягом 2007-2012 років публікувались у різних мережевих і друкованих виданнях. Перед читачем постає світ „невідомого Донбасу" та химерна пострадянська дійсність і питання українського життя, його парадоксів і сподівань. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2012 рік.

Микола Плахтонюк. „Коловорот", статті, спогади, документи. Книга зацікавить будь-якого читача та тих, хто вивчатиме нашу історію за детальними спогадами автора про шістдесятників. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2012 рік.

Ярина Брилинська. „Розплітання життя", сучасна лірична поезія. Авторка намагається зформулювати те, що збагнула: хай все життя бринить, мов музика. Видавництво „Свічадо", Львів, 2012 рік.

Померла Марія Савчин-Пискір

22 квітня померла Марія Савчин-Пискір („Марічка"), одна з останніх провідних діячів підпілля ОУН, дружина Василя Галаси („Орлана"), автор спогадів „Тисячі доріг".

Вона народилася у селі Задвір'я під Львовом, була провідницею підпільного юнацтва ОУН у Львові, надрайоновою Українського Червоного Хреста у Перемишлі, зв'язковою референтури Служби безпеки у Крайовому проводі ОУН.

Нижче вміщено частину прощального слова Ірени Пискір-Біляк з Кеноші, Висконсин, виголошене 26 квітня на похороні М. Савчин-Пискір.

* * *

„Важко прощатися з близькою людиною, якою є Марійка – дружина мого найстаршого брата Володимира. Я була дружкою при їхньому шлюбі понад 50 років тому, а коли в них вже народилися діти Богдан та Лариса, то ми зблизилися ще більше.

Марійка мала велику родину в Україні, яка була вивезена в Сибір. Народилась вона у великому, мальовничому селі Задвір'ї. Виїхала вчитися до Академічної гімназії у Львові, вчилась теж і в торговельній школі під час війни, закінчила Академічні студії матурою у Перемишлі. Освіту одержала теж на організаційних курсах ОУН та УПА.

В студентські часи Марія Савчин вступила в ряди Юнацтва ОУН-УПА, щоб боротися проти несправедливости та винищування свого народу.

Працювала разом з своїм чоловіком – головним провідником УПА на Волині Василем Галасою, була

Св. п. Марія Савчин-Пискір

кур'єром, санітаркою, зв'язковою, секретаркою двох головних провідників ОУН-УПА. Жила у різних місцях України та Польщі, часом в бункері, була арештована три рази.

Втікаючи від ворога, мусіла відмовитися від життя з дітьми та чоловіком. Цим вчинком вона довела, що УПА працювала для святої ідеї і її вояки були готові пожертвувати всім найдорожчим.

Особливі обставини дозволили М. Савчин переїхати до Америки, де вона вивчила англійську мову, дістала працю, одружилася з моїм братом, вдруге стала матір'ю.

Ми всі знали М. Пискір як громадську діячку. Вона була була головою відділу Союзу Українок Америки, брала участь в церковному житті парафії св. Михаїла, виступала з доповідями, особливо на тему визвольної боротьби ОУН-УПА, писала статті про українські проблеми до української й американської преси, була обрана членом Комітету святкування 1000-ліття християнства в Україні. Протягом багатьох років М. Пискір організувала допомогу політв'язням і жертвам Чорнобиля в СРСР, сиротинцям, інвалідам і воїнам УПА.

М. Пискір була членом видавничого комітету „Літопису УПА", написала спогади про визвольну боротьбу „Тисяча доріг", які видано також англійською мовою у перекладі Ані Северж.

Пять років тому М. Пискір стала членкою Наукового товариства ім. Шевченка.

Прощай, Марічко! Ми твій героїчний вклад в українську справу будемо шанувати. Вічная пам'ять! "

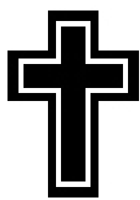

Ділимося сумною вісткою, що 7 травня 2013 року в Кергонксоні, Н.Й. відійшла у вічність

св. п.

ОЛЬГА РАВЛЮК

з дому Мартинович

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 14 травня 2013 року о год 10:00 ранку в Українській католицькій церкві Пресватої Тройці в Кергонксоні, Н.Й.

Тіло спочило на цвинтарі Pine Bush в Кергонксоні.

У глибокому смутку залишилися:

донька - Оксана Прутиняк з чоловіком Томою
кузинка - Оксана Чоподайло у Львові
ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви на церкву Пресвятої Тройці в Кергонксоні

Вічна Їй пам'ять!

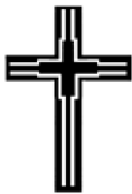

Ділимося сумною вісткою, що 15 березня 2013 року раптово відійшла у вічність наша найдорожча Мама, „Буся", Тета, і Подруга.

св. п.

Віра Квіт-Пестик

з дому Кармазин

Похоронні відправи відбулися у Сейнт-Пітерсбурґу на Фльориді в понеділок, 18 березня 2013 року. Похована на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо, 23 березня 2013 року.

Віра народилася 26 січня 1926 року у Львові. В 1949 році переїхала до Америки, до Клівленду, Огайо, де виховала свою родину. В 1981 році переїхала до Сейнт-Пітерсбурґу на Фльориді, де вона прожила до кінця свого життя. Вона була віддана своїй родині до кінця. Також не жаліла і жертвувала час своїй церкві і своєму відділові Союзу Українок на Фльориді. Віра мала велукодушне серце Її усмішка і теплота приваблювали всіх до неї. Вона була улюблена всіма.

Вічная Їй пам'ять!

У глибокому смутку залишаються:

дорогий друг –	Стефан Ривак
дочка –	Маруся Квіт з мужем Джері Флинн
син –	Ігор Квіт
син –	Роман Квіт з дружиною Люсиндою
внуки –	Лариса Штайнгаґен
	Марко Штайнгаґен
	Александра Квіт
родина –	ближча та дальша в Україні, Америці та Канаді

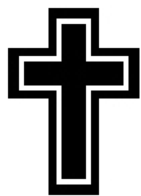

Ділимося сумною вісткою з родиною та з друзями, що з волі Всевишнього вранці, 22 квітня 2013 року, по короткій недузі відійшла у вічність, на 96-му році життя наша дорога Мама, Теща, Бабуня та Тета

бл. п.

Неоніля Сайкевич

з дому Гуменюк.

У смутку залишені:

син	- Мирон з дружиною Іреною
син	- Ярослав
доня	- Оленка з чоловіком Зеноном Цибрівським
внучки	- Мелася й Андрейка
племнінниця	- Ксеня Драган з донями Миросею Ганкевич, Ларисою Драґан та Танею Воєвідкою з родинами

Похоронні відправи відбулися 27 квітня 2013 року в церкві Царя Христа в Бостоні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів, просимо складати пожертви на Пластову оселю „Новий Сокіл":

Novyi Sokil, c/o Olha Czmola, 60 Chateau Court, Depew, N.Y. 14043

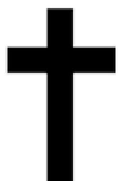

З великим болем у наших серцях ділимося сумною вісткою з нашими приятелями та українською граомадою, що в суботу, 23 березня 2013 року, на 92-му році життя відійшов у вічність у Фльориді наш найдорожчий Тато, Чоловік і Дідусьо

св. п.

Володимир Баранський

відомий оперовий та концертовий співак в Італії, США і Канаді.

У глибокому смутку залишилися:

дружина	- Сесілія з родиною
сини	- Володимир з дружиною Патрицією
	- Юрій з дружиною Леслі
внуки	- Роберт
	- Ізабель
	- Ева
	- Александер
родини	- Баранських
	- Онишкевичів
	- Рондяків
	- Самійленків

Вічна Йому пам'ять!

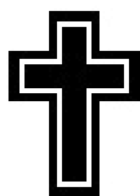

У глибокому смутку повідомляємо,
що 21 квітня 2013 року упокоїлася
в Бозі наша найдорожча
Дружина, Мама і Бабуся

св. п.

Марія Пискір
з дому Савчин

нар. 1 жовтня 1925 року в Задвірї, Львівщина, Україна.

Довголітня учасниця підпільно-визвольної боротьби в Україні, авторка споминів про боротьбу „Тисяча доріг", громадська діячка.

Залишилися у смутку:

муж - Володимир
сини - Петро
- Богдан з дружиною Бет
донька - Лариса
восьмеро внуків
численна родина в Україні та Америці

Після похоронних Богослужень тлінні останки Покійної спочили на католицькому цвинтарі St. Adalbert, Milwaukee, Wisc.

Вічна Їй пам'ять!

В пам'ять покійної родина просить складати пожертви на: „Літопис УПА", PO Box 97, Station C, Toronto, ON M6J 3M7, Canada

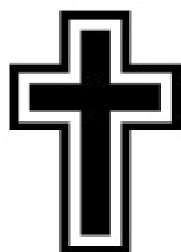

Ділимося сумною вісткою,
що 11 травня 2013 р.
упокоїлася в Бозі наша найдорожча
МАМА, ТЕЩА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ,
СТРИЙНА і ТЕТА

св. п.

РОЗАЛІЯ КРІЛЬ
з дому ГУЛА

нар. 12 травня 1923 р.
с. Наконечне, Івано-Франківська обл.

У глибокому смутку залишилися:

донька МАРІЙКА з чоловіком МИРОНОМ МАРТЮК
внуки РОМАН МАРТЮК
МАРКО МАРТЮК з дружиною КИМ
та правнуки ТАРАСИК і МІЛА
НАТАЛІЯ МАРТЮК
невістка ХРИСТИНА БЕМКО КРІЛЬ
та ближча і дальша родина в діяспорі та в Україні.

Згадуємо у цьому важкому часі четверту річницю смерти чоловіка покійної † МИКОЛАЯ КРІЛЬ (1913–2009). А також пам'ятаємо, що син покійних † ІВАН КРІЛЬ (1953–2002) передчасно відійшов у вічність.

Замість квітів, родина просить складати пожертви в пам'ять покійної на
церкву св. Покрови Божої Матері
St. Mary Ukrainian Catholic Church
9706 87th Street, Ozone Park, NY 11416

Вічна Їй пам'ять!

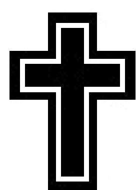

Ділимося сумною вісткою, що 1 травня 2013 року відійшов у вічність в Іст-Гановер, Н. Дж., проживши 87 літ

св.п.

Юрій Ігор Заяць

нар. у Львові, Україна. До США прибув у 1951 році. Проживав в Нюарку, Ірвінґтоні, а з 1978 року в Іст-Гановер, Н. Дж. Студіював медицину у Львові, філософію та адміністративне право в Українському вільному університеті в Німеччині, інженерію у Technische Hoshshule в Німеччині, та інженерію по електриці в Newark College of Engineering. Ігор працював для Allied Chemical, а від 1967 для Foster Wheeler в Лівінґстоні, Н. Дж. Працював інженером по електриці до відходуу на пенсію в 90-их роках. Ігор був головним редактором українського студентського журналу „Фінікс", членом „Instrument Society of America", „Institute of Electronics and Electrical Engineers", УККА, та автором статтей на організаційні та освітні теми.

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 7 травня 2013 року, з Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж.

Залишилися у смутку:

дружина - Стефанія, з котрою прожив 41 рік
сини - Ярополк з дружиною Еді
- Стефан з дружиною Пем
внуки - Арієнна, Лексі, Адам, Купер

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на:
St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church Building Fund
60 N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981.

Видавництво «Літопис УПА»,
Т-ва к. В. УПА в Канаді і США
Об`єднання Колишніх Вояків УПА США і Канади

діляться з друзями і громадою сумною вісткою,
що 22 квітня 2013 року в США померла одна
з останніх провідних діячів підпілля ОУН

сл. п.

Марія Савчин - „Марічка"

Народилася 1 жовтня 1925 року в родині Анастасії та Петра Савчинів у селі Задвір'я біля Львова

З початком 1940-их років – провідниця підпільного юнацтва ОУН у Львові, надрайонова УЧХ Перемищини, зв'язкова референтури Служби Безпеки у Крайовому Проводі ОУН. Діяла під псевдонімом "Зірка", а згодом – "Марічка". Під час військових дій була санітаркою і розвідницею в сотні УПА "Черника", а опісля - стала шефом зв'язкової ланки у штабі командира 6-ої воєнної округи "Кулі". Зимою 1945 року призначена надрайоновою провідницею УЧХ у Перемищині, а у травні цего ж року вийшла заміж за полковника УПА Василя Галасу - „Орлана". Восени 1947 року разом з чоловіком виконує підпільну працю в Україні. У січні 1949 року через зраду у Львові, попала у руки МҐБ. У жовтні 1951 року в Цуманському лісі на Поліссі важко поранена. В 1952 році нагороджена Бронзовим Хрестом Заслуги і медаллю „За працю в особливо важких умовах". Літом 1953 року разом з чоловіком заарештована. Відтак восени 1954 року за призначенням вислана в Західню Німеччину. Від 1955 року проживала у США у м. Мілвокі, Вісконсин, де брала активну участь в суспільно-громадській роботі. Належала до різних громадських організацій, а з 1995 року була членом видавничого комітету Літопису УПА. Автор відомого 28 т. Літопису УПА "Тисяча доріг; спомини". Деталі її біографії описано в 42 томі Літопису.

Залишила у глибокому смутку чоловіка Володимира Пискіра, дітей - сина Петра Галагана, сина Богдана і доню Ларису Пискір, дальшу родину та друзів по-зброї.

Вічна і славна Їй пам`ять.

Родині, друзям та знайомим висловлюємо щирі та глибокі співчуття.

Як нев'янучий вінок на могилу Покійної, Родина просить складати пожертви на: Litopys UPA, P.O. Box 97, Station "C", Toronto, ON, M6J 3M7, Canada; www.litopysupa.com

З глибоким жалем повідомляємо друзів та приятелів, що 28 квітня 2013 року у м. Лас-Веґас, Невада, на 92-му році життя відійшов у вічність дорогий Батько і Дідусь

св. п.

Микола Тарабань - „Туча"

сотенний УПА, нар. 30 березня 1921 року.

Служив у курені „Месники" на Ярославщині, перейшов до американської зони Німеччини у 1948 році, а звідти переїхав на постійне перебування до США.

Похорон відбувся на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Залишилися у смутку

дружина - Софійка
сестра - Людвиґа Ґрош
сини - Орест, Роман, Михайло
внуки - Оріон, Ешлі, Кеті,
Лавра, Линдсі, Меґан
племінниці - Анна, Марія, Слава
племінник - Стефан
двоюрідна сестра і брат - Параскевія, Василь
дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльности

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036
Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973)538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
- Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшости европейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

$100 - $8	$500 - $12	$900 - $20
$200 - $10	$600 - $15	$1000 - $20
$300 - $12	$700 - $17	$1500 - $37.50
$400 - $12	$800 - $17	$2000 - $50

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.

** Додаткова оплата за доставу.*
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний" з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф., олія - 1 ґальон, тушонка - 3 ф., салямі - 3 ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф., кава мелена - 2 ф., шоколяд - 2 плитки.
Ціна $99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. Тел. 646-763-0045.

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Ліцензований Продавець Страхування Життя
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Tel.: 908-508-1728 • Fax: (973) 292-0900
e-mail: swelhasch@gmail.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

9.9% APR

PLATINUM

Без щорічної оплати

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com
300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least $250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Full Financial Services

*Річна % ставка на день 1 серпня 2011 р. становить 9.9%. Сконтактуйтеся з Касою "Самопоміч", щоб довідатися сучасні ставки, які міняються. Ця пропозиція може бути скасована без попереднього повідомлення.

STAR sf pulse Allpoint Cirrus CO-OP NETWORK

Чи плянуєте продати Ваш житловий будинок?

Подзвоніть вперше до нас!

Ми купуємо будинки на 4-60 квартир у Нью-Джерзі та Нью-Йорку.

Стефан Порада
Porada Realty Company
(201) 463 - 6607
www.PoradaRealty.com

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002